

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, december 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérezik: Horvát provizorium.**
- A képviselőház ülése.**
- A kínai háború.**
- Arad a múlt hóban.**
- Szenzációk a tengeren túlról.**
- Az eltussolt síkkaftás.**
- Tízennyolc tiszt és egy rendőrkapitány.**
- Merénylet a magtárban.**
- Szobrot Kossuthnak!**
- Karácsonyi kirakatok.**
- Tárcza: Szerencsefi.** Irta: J. L. Caragiale.
- Regény-Csarnok: A kétlelkű ember.** Irta: Groller Balduin.

Horvát provizorium.

Budapest, december 11.

Ma ismét horvát ügyekről folyt a vita a magyar képviselőházban. Egy két, az ellenzékéről elhangzott éles szó mellett ezuttal is azzal a konziliáns modorral, nyugodt objektív hangon tárgyalta a horvát dolgokat a Ház, illetve a miniszterek mint azelőtt is mindenha. Állami szempontból nagyon helyesen. Történt legyen bármikor is, bármi is Horvátországban a magyar képviselőház mindig loyálisan, higgadtan és azzal a konziliáns modorral, kezelte Horvátországot, hogy már e miatt is, ha a horvát ellenzék józanul ítélne meg a dolgok állását itt és ott, el kellene panaszaikkal némulniok.

Az egyik mai ellenzéki szónok ezuttal is sokalta a Horvátországért hozott áldozatokat. Hát valami kis igaza van. A mióta Deák Ferencz nagylelkűsége a híres fehér lapot megadta a horvátoknak, azóta ez a

fehér lap mindig tele volt irva követelésekkel.

E sorok írójának épen a napokban volt alkalma egyik tekintélyes horvát képviselővel beszélni, a ki felsorolta Horvátországnak mindama követeléseit, a miknek teljesítését óhajtják az állandó egyezményben. Van ezekben a követelésekben minden elképzelhető viczinális vasutak postatakarékpénztári épület, indóházak, ipari kedvezmények stb. Szinte bizonyossággal mondhatjuk, hogy a magyar állam mindeme követelések tulnyomó nagy részét beváltja az egyezmény megkötésénél.

Mert a mi magyar államférfiaink józanul, minden előítélettel menten úgy okoskodtak, hogy a horvátoknak végre is be kell látniok idővel, hogy mi magyarok mindenkor, valóban testvériesen gondolkozunk és cselekszünk is akkor, a midőn a horvátokról van szó.

A horvát ellenzék azonban — uti csempla docent — eddig nem sokat okult. A most folyó tartomány gyűlési vita alatt is oly éles hangon, olyan gyűlölködve rohantak ki Magyarország ellen, a hogyan mi a legvéresebb száju ellenzéki politikusaink sem szoktak soha az — osztrák kapzsiság, tulkapás és magyarfalás ellen sem kifakadni.

Viszont azonban az igazságnak tartozunk annak a kijelentésével, hogy a horvát nemzeti párt soha olyan melegen, olyan szimpatikus testvéries hangon nem kelt Magyarország védelmére, mint épen ezuttal. Ok maguk hangoztatták legjobban, mint mi magunk is mindannyiszor

mondottuk, hogy Horvátország józan és okos politikája csak az lehet, ha a Magyarországgal való kapcsolat minél szorosabbra fűzi és a ragaszkodást minél melegebbé teszi.

Ez jobban érdeke Horvátországnak, mint Magyarországnak. Talán mégis elérjük azt az időt, a midőn ezt egész Horvátországnak párt és társadalmi különbség nélkül belátják. **Saturnus.**

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 11.

Röviden végzett ma a Ház a hét horvát javaslattal, a melyek egyike a horvát pénzügyi provizoriumról szólott. Csupán Kossuth Ferencz és Barta Odön szólaltak fel, a kiknek Lukács László pénzügyminiszter válaszolt behatóan és megnyugtatóan.

Még Kossuth érzékenykedett egy kicsit, no meg Rakovszky békétlenkedett s aztán elhatározták, hogy holnap előbb is a *Népszava* ellen indítanak sajtóperet és csak azután tárgyalják az indenmitást.

Részletes tudósításunk itt következik:

Előterjesztések.

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László miniszterek.

Az ülés megnyitása után

Münich Aurél előadó betérjeszti az ujonczjavaslatokat.

Lukács László pénzügyminiszter javaslatot terjeszt be a vagyonruházási illetékkezevevényekről.

TÁRCZA.

Szerencsefi.

(Román humoreszk.)

Irta: J. L. Caragiale.

I.

Manolahe Guvidi barátom ismert alak a mi társaságunkban. Nagy vagyona van neki, melyet becsületes munkával szerzett magának; eszes, komoly ember, derék férj és kitűnő családapa. Ennyi jó tulajdonság természetesen sikerre vezette a létért való küzdelemben; sok irigye is volt neki, de bármint erőlködtek, nem tudták tönkre tenni.

Még az első felesége életében történt, hogy valami nagy állami munkálatot reá biztak, — jólétének ez a válatat volt az alapja. Irigyei mindenképen áskálódtak és annyit el is értek, hogy irányadó körökben ellenséges hangulat támadt Guvini ellen.

A vállalkozó hiába szaladgált fűhöz-fához, hiába pörösködött; amely hivatalba csak betette a lábát, mindenünnen kitétek a szürét és avval fenyegették, hogy felbontják a szerződését. Végre arra a gondolatra jutott, hogy a feleségét küldi egy nagy befolyású egyéniséghez, aki már előbb is nagy jóakarattal kihuzta volt valami hinárból.

Guvidi ur jól ismerte maga-magát; tudta, hogy vastagnyaku büszke ember létére az ilyen kényes dologgal nem tudna oly csinján banni, mint a felesége. Az asszony nagyon fiatal volt ugyan, de naiv, gyermek és modora mögött jelentékeny diplomatikus tehetség lappangott. És a férj csakugyan jól számított, mert a gyöngye nő igen szépen nyélbe ütötte a dolgot.

A rossz nyelvek utóljára kénytelenek voltak kimerülten elhallgatni; az a bizonyos nagy befolyású egyéniség hatalmas pártfogásába vette barátunkat; Guvidi sok ellensége daczára is nyugodtan elvégezhette a rá bizott munkát, és megszerezte azt a jelentékeny nyereséget, melyet fáradhatlan munkásságával annyira megérdemelt.

Ezenkívül a nagy befolyású pártfogó és a Guvidi-család között a legmelegebb barátság támadt, melyet éveken át a legkisebb felhőske sem zavart meg, és csak akkor szakadt neki vége, amikor Guvidi-nét a kegyetlen halál legvirágzóbb korában kiszólitotta az élők sorából.

Szegény asszonyka! Milyen fiatal volt, milyen szép volt, és mennyire szerették! Ugyan ki gondolta volna! Milyen rettenetes úrt hagyott maga után.

Bizony régen volt már, és az idő itt is csak úgy megenyhítette az örök fájdalmat, mint máskor is szokta, s az úrt, mely a bűbajos

menyecske után maradt, lassankint betöltötte feledéssel.

Mikor pedig egészen betelt az úr, Manolahe barátunk másodszor is megházasodott, mert hej! burokban született ő, és amibe csak fogott, mindenben szerencsés volt!

A második feleség épp oly fiatal és szép, amilyen az első is volt, ami pedig a diplomáciát illeti, hát mondhatjuk, hogy még az első is tultett.

Annak is ez az oka, hogy a „Guvidi & Comp.” cég ügyei olyan szépen virágoznak. A siker valóságos rabszolgájává szegődött a barátunknak, és a szerencse úgy jár a nyomában, mint egy hűséges, engedelmese kutya.

Épp azon gondolkodtam, hogy e szerencsefi élete folyásáról milyen érdekes és tanulságos regényt lehetne írni, amint egy levéllel toppant be a portás, egy meghívó levéllel. „Guvidi és felesége tisztelettel kérik, hogy a jövő vasárnapot náluk, Moara de Piatra pusztájukon sziveskedjék eltölteni. Csupa bizalmas barátaink jönnek. Parádés ruha kizáratik: on il y a de la géne, il n'y a pas de plaisir. A pályaudvarra kocsit küldünk.”

A meghívó levélkét az asszony írta. . . a kedves, szeretetre méltó Guvidi-né! Ismerem az irását és a kedvencz mondását, melyet olyan elbűvölő pillantással szokott kísélni!

A horvát provizorium.

Farbaky István előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Kossuth Ferencz a függetlenségi párt nevében kifogásolja, hogy ily fontos dolgot, mint a horvát pénzügyi egyezmény már évek óta provizoriumként kezel a kormány, ahelyett, hogy végre már véglegesen megkötnék az egyezményt. A javaslatot nem fogadja el.

Barta Udön szerint e javaslat nem egyéb, mint a törvényhozási tespedés szentesítése. Sajnálatosnak tartja, hogy egyetlen kormánypárti szónok sem szólal fel ily fontos javaslatnál. Támadja a regnikoláris bizottságot, a miért oly soká késik munkájával és bizonyitgatja, hogy a horvát egyezmény és az osztrák kiegyezés között junktim van. Magyarország áldozatai Horvátországért folyton emelkednek s ezért gyűlölettel fizetnek minket. A horvát diákok külföldre mennek, a helyett, hogy idejönnének. A magyar czimert mellőzik. A javaslatot nem fogadja el.

Elnök a vitát ezután bezárja.

Lukács László pénzügyminiszter: Kossuth-tal szemben megjegyzi, hogy jobb a kormány-nak provizoriumokkal dolgozni, mint rohamosan dolgozni rosszul az ország kárára. (Ugy van! jobbról.) Barta támadása sem a kormány, sem a regnikoláris bizottság ellen nem jogosult. Oly nagyfontosságú állami érdekekről van itt szó s a kérdés oly bonyolult, hogy annak megoldására nagyobb idő kell. Horvátországgal és az Ausztriával való pénzügyi egyezményünkben annyiban van némi kapcsolat, hogy a múltban az Ausztriával való pénzügyi egyezmény adatait is felhasználták a horvát egyezmény megkötésénél. De ez nem ok a halasztásra. Felsorolja azokat az okokat, melyek a provizoriumot elkerülhetetlenné teszik. Az állandó egyezmény megkötésére hónapok óta munkálkodnak a miniszteriumban, mert a legkisebb, legminuciózusabb kérdések is megoldás elé kerülnek. A javaslatot a Háznak elfogadásra ajánlja. (Helyeslés.)

A Ház többsége a javaslatot elfogadja.

A czimnél **Barta** Udön reflektál a miniszter szavaira és azt vitatja, hogy a horvát egyezmény igenis kapcsolatban van az osztrák egyezményvel. A regnikoláris bizottságot támadja újból, mert munkájával már régen elkészülhetett volna, ha komolyan hozzáfogott volna, újból kárhoztatja, hogy a tuloldalról senki sem szólalt fel.

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy az ellenzék ellenőrzési joga nem terjed annyira, hogy azt is ellenőrizze, hogy melyik képviselő beszél, melyik nem hajlandó szólni. Azt, hogy a horvát és osztrák pénzügyi egyezmény közt semmiféle kapcsolat sem lehet teremteni azt maga a függetlenségi párt is kimondta, Barta tehát ellenkezésbe jött a saját

pártjával, de még a törvényvel is, mely ezt a kapcsolatot nem ismeri. (Élénk tetszés jobbról.) Barta még önmagával is ellentétbe jutott. (Derütség.)

A czimet elfogadták.

Az 1-ső §-nál

Kossuth Ferencz szintén kifogásolja azt, hogy a tuloldalról senki sem mondja el meggyőződését, nem tudják vagy nem akarják.

Horánszky Nándor: vagy nem szükséges.

Kossuth: Ez azonban lealacsonyítja a magyar országgyűlés nivóját. Kifogásolja azt is, hogy a miniszter a vita bezárása után szólal fel mindig.

Szell Kálmán miniszterelnök: A teljes szólásszabadságnak a barátja és örömmel látja, hogy a vita magas szinten folyik, de elírni, hogy ki mikor beszéljen, nem lehet. A szabad-elvű párt részt vett a vitában mindig, amikor arra alkalom volt, így a budget és a trónörökös házasságának tárgyalásánál. Ez a javaslat nem oly fontos, mert hiszen most harmadszor tárgyaljuk a provizoriumot és a nézetek ismeretesekek. (Élénk helyeslés.)

A ház ezután vita nélkül tárgyalta le a többi szakaszt.

Magyar horvát marhalevelek bélyegilletéke.

Farbaky István előadó elfogadásra ajánlja az 1887. XLV. t.-cz. módosításáról szóló javaslatot.

Rakovszky István: A Népszava ellen.

Elnök: Tévedni méltóztatik, még nem a napirendről van szó. (Derütség.)

A ház a horvát javaslatot elfogadta.

A napirend.

Rakovszky István azt javasolja, hogy holnap első sorban a Népszava elleni sajtóperre való ügyészégi felhatalmazást tárgyalja a ház.

Elnök javaslatára a ház elfogadja **Rakovszky** indítványát. A felhatalmazás letárgyalása után az indemnitást tárgyalják.

Ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.**A király látogatása.**

Bécs, december 11. A király ma dél-előtt meglátogatta az osztrák muzeumot, megnézte a kiállított tárgyakat és elismerését fejezte ki a muzeum igazgatójának, **Skala** udvari tanácsosnak.

Egy interpelláció.

Hága, december 11. A második kamara holnapai ülésén **Bylandt** gróf meg fogja interpellálni **Beaufort** külügyminisz-

tert arra nézve, hogy milyen bonyodalmat idézett elő Németalföld és Portugália között az a körülmény, hogy **Pott** németalföldi főkonzultól megvonták az exequaturt.

A transzváli kérdés.

Bern, december 11. A szövetség-tanács egyhangulag elhatározta, hogy állást foglal a nemzeti tanácsnak az ellen a határozata ellen, a melyet a transzváli kérdésnek választott bíróság utján való eldöntése tárgyában hoztak és utasította a szövetség elnökét, hogy a szövetségtanácsnak ezt az álláspontját a nemzeti tanácsban okolja meg.

A kínai háború.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.

Berlin, december 11.

A Wolf ügynökség jelenti: **Waldersee** gróf jelenti Pekingből tegnapi kelettel: **Gründelt** hadosztalpa (a Sanhaikvanban maradt 2. gyalogezred első zászlóaljából) e hó 7-én, Jungszangfun át Peking felé tartva Jusienszien környékére, Pekingtől keletre 125 kilométernyire vagyis öt napi járásnyira ért. A Peking igazgatására alakult nemzetközi bizottság holnap ülést tart **Gayl** tábornok elnökele alatt.

London, december 11.

Az alsóház ülésén **Cranborne** külügyi államtitkár azt mondja, hogy értesítsék a kormányt, hogy a szövetséges csapatoknak a peking-sanhaikvani vasut fölött való rendelkezése merőben ideiglenes természetű. Nem tartja időszerűnek a létrejött megállapodások beható tárgyalását, de a kormány tovább is kellő figyelemmel fogja kísérni ezt az ügyet, **Walton** tábornok szavonja Kinára vonatkozó **pótindítványát**.

London, december 11.

A **Daily News** jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: **Csangcsitung** alkirály értesítette az angol főkonzult, hogy táviratot kapott Észak-Kínából, a melyek szerint a szövetségesek Pecsilt tartományban Tienctől délre egészen Santug határáig hét kerületet szállottak meg.

Wilhelmshafen, december 11.

A **Köln** nevű Lloyd gőzös ma 1000 főnyi csapattal, a mely részt vett a kínai harcokban ide érkezett és az új kikötőben kötött ki.

II.

Mora de Piatra földbirtoknak kicsiny ugyan, de azért valóságos paradicsom!

Husz percnyire fekszik a vasuti állomástól. Nagyszerű park közepén áll az angol módra épített kastély, amelyet erre mifelénk csak nagy ritkán látni.

Es kérem, mit gondolnak, **Guvidi** ur menynyilért vette ezt a gyönyörűséges birtokocskát? — Hát bizony se többért, se kevesebbért, mint egy pár almásszürke lóért... az ám. Igaz, hogy két szép ló volt, de azért nem értek többet 5000 lei-nél, a birtok pedig testvérek közt is megér vagy 250.000 lei-t! Persze, ennél a városnál nem annyira az üzleti érdek játszotta a főszerepet, hanem egy sokkal hatalmasabb valami, — tudniillik a szenvedély!

Moara de Piatranak **N.** ur, egy híres sportférfiu volt az előbbeni tulajdonosa, egy érettebb koru agglegény. Mint mindenki tudja, nevetségesen gazdag ember volt és a lovak irányában kimondhatatlan szenvedélyt táplált. Történt egyszer, hogy a két szürkét véletlenül meglátta az országúton — maga **Guvidiné** hajtotta őket — aztán lsten tudja minő hangulatban lehetett a sportférfiu — azt is mondják, hogy előtte való éjjel sokat ivott a zsoké-klubban — elég az hozzá, hogy azóta se éjjel se nappal nem volt nyugta lábba, örökké csak az a két szürke motoszkált a fejében.

Mindezt pedig maga **Guvidi** beszélt el nekünk.

N. valósággal belebolondult a két lóba! El is követett értük mindent; folyton a nyomukban volt, **Guvidi** urral meleg barátságot kötött, kért, könyörgött, ígért... de hát mind hiába! **Guvidi** hajlandó lett volna ugyan megtenni az új barátja kívánságát, de a felesége semmi áron sem egyezett bele.

— Pénzért nem adom őket, jelentette ki egyszer a hölgy nagy hattározottsággal.

— Hát miért adja? kérdé **N.** olyan hangon, melyből kiérzett, hogy mindent szívesen megtenne.

— Hát... De hisz' ugye adná ilyen árukat!

— No, csak mondja kérem!

— Hát **Moara de Piatra**ért odaadom, mondta ki végre a hölgy, aki abban a pillanatban szebb volt, mint valaha.

— Ugyan hova gondolsz. szólt közbe **Manolahe** a szalon sarkából, ahol ujságot olvasott.

— Kérlek, ne avatkozzál az alkunkba, semmi közöd hozzá, torkolta le a felesége. és ajkát elbigyesztette, mint egy elkényeztetett gyermek.

Guvidi ur vállat vonva, ismét az ujságjába temetkezett.

— Hát az a **Moara de Piatra** tetszik magának... nagyon tetszik? kérdé **N.**

— Mindenesetre jobban, mint magának... a két szürkém, mondá a hölgy, kételkedőn mosolyogva.

— Lehetetlen viszonzá **N.** halk, elfojtott

hangon, és csillogó szemeit sajtóságos tekintettel függesztette a menyecskére.

Elhiszem, ha bebizonyítja, volt a kötekedő válasz.

Iz a vásár csakugyan megkötődött. Nem is történhetett másként, mert hiszen **N.** ur csak így kaphatta meg a két szürkét, melyek után annyira esengett.

Moara de Piatra már hat esztendeje a **Guvidi** családé.

III.

leget tettem a barátságos meghívásnak, és nem volt okom megbánni. A falusi birtok igazán elragadó, és a mintaszéri család körében kitünően éreztem magam.

A mulatságot tulajdonképpen a kis **Nikuca** tiszteletére rendezték, aki a **Guvidi** házaspárnak egyetlen leánykája volt és az nap lett öt esztendő.

Aztán milyen ajándékokat kapott a kicsike — bizony megért az egy egész vagyont! Többek között ott volt a kis leánynak legujabb fényképe, melyeket mogyoró nagyságu gyémántszegek tartottak össze. A keresztapa szeretetteljesen ölelte meg keresztlányát, aki ártatlanul mosolygott reá.

A keresztapa a vendégeknek is kellemetes meglepetést szerzett, amennyiben **Bucarestből** katonazenét hozott magával.

A lakoma fényes volt, és a szabad ég alatt egy igen hangulatos bál következett utána. Másnap, hétfőn azaz munkanap volt, és

London, december 11.

A kínai kérdésre vonatkozó kékkönyv, a melyet tegnap este kiosztottak, Macdonald követnek a július 10-étől szeptember 20-ig történt eseményekről szóló jelentéseit foglalja magában, köztük részletes jelentést Peking ostromáról. Az utolsó táviratok különösen kiemeltek egyes idegeneket, a kik a követség ostroma alatt kitüntették magukat.

Arad a múlt hóban.

— A polgármester jelentése. —

Arad, december 11.

Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester, november hóra vonatkozó jelentését az alábbiakban teszi meg a közgyűlésnek:

(Közegészség, népesedés.)

A közegészségi viszonyok az előző havihoz képest kedvezőbben alakultak, az összes halálozás 19-el a városi illetőségű 17-el volt kevesebb mint október hóban. Tüdőhurut, tüdőlob, csusz és gümőkór mutatkozott tulnyomó számban. A fertőző kormormák közül a kanyaró járvány a hó első felében emelkedett 72 esettel, a második felében pedig csökkent s már csak 30 esettel, összesen 109 esettel volt bejelentve. Ezek közül 5 év alatt életkorbeli volt 63, 5 év feletti 46. Az uttelep városrészben főleg elharapódzott járvány által az iskolások nagyobb (25—40%) mértékben lévének megtámadva, a két első fiúosztály és a 4 leányosztály a kór alább hagyásaig hatóságilag bezárított. Szaporodott még a vörheny is, mely az előző havi 15 esethez képest 28 új esettel jelentkezett. A thyphus 2, a bányahimlő 5 esettel fordult elő. A trachomás betegek száma volt október hó végén 10; szaporodott 3, gyógyult 4, maradt 9, a kórházban kezeltetik 6, idegen 6.

Eihalt összesen 109 egyén, 52 férfi, 54 nő, az eihaltak között helybeli 98, idegen 8. Öngyilkosság előjött 2, halva született 3. A városi lakosság halálozási évi aránya 1000: 26.1. A megyei közpórházban ápoltatott 422 egyén, az izraeliták kórházában 10, összesen 432, ezek közül gyógyult 124, javult 80, meghalt 24. Az ápoltak közül helybeli illetőségű volt 98.

A népesedési viszonyokban változás nem állott be. Élve született 127 gyermek, 65 fiú, 62 leány; törvényes 103, törvénytelen 24. A születések évi aránya 1000: 33. 9. Házasság kötöttetett 56.

(Személy- és vagyonbiztonság.)

A személy- és vagyonbiztonság nagyobb mérvű bünesetek által megzavarva nem volt. A 75 esetben felmerült kisebb tolvajlás tettesei

mi vendégek az éjjel után egy óraker induló vonattal szándékoztunk hazamenni.

Kristály tiszta szeptemberi éjszaka volt... enyhe levegő és a tele hold... tiz hintó élén haladt a katonabanda és egy győzelmi indulót játszott... igazán feledhetetlen egy éjjel volt!

Guvidiék a keresztapával együtt kísérték bennünket a vasutig.

N-nek nem volt dolga a városban, tehát odakinn maradt északára. Guvidit azonban másnapra igen fontos üzleti ügyek várták P-be, tehát mindenjárt kinn maradt a pályaudvaron és a Bucarest-ből jövő vonatot várta, mely a következő állomáson a mienkkel találkozott.

Természetesen az egész uton csak arról a remek napról beszélgettünk, melyet Guvidiék-nél töltöttünk, és bizony Manolahe barátunkat egy kissé meg is irigyeltük a szerencséje miatt.

Z...-né, egy tisztetre méltó özvegy asszony szintén velünk volt; minthogy pedig a hölgy igen jól szokott értesülve lenni, ennél-őgya titokban megszugta nekünk, hogy a kissé beteges N. már már megcsinálta a végrendeletét és majdnem minden vagyonát Manolahe leánykájára hagyja, akit valóságos bálványoz.

— Bizony csak szerencsés ember az a Guvidi — végzé szavait a hölgy, mely kijelentéssel mindnyájan egyetértettünk.

36 esetre növe kinyomoztattak. A kihágási bíróságnál október hóról elintézetlen maradt 381 ügy, november hóban befolyt 275, elintézés alatt állott összesen 656, ebből intézetett 379, tárgyalás alatt maradt 277. Letartóztatott, részben előállított 193 egyén, ezek közül elintézetett 163, a bíróságnak átadott 1, kiutasított 51. A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó kihágási ügy tárgyalatott és elintézetett 26. Letartóztatva volt 164 egrén, eltoloncztatott 29, rendőrileg büntetett 135.

A bejelentési hivatalnál bejelentett 1878 beköltözés és 1536 kiköltözés. Bejelentés mulasztásért büntetett 10 egyén. Bejelentett s nyilvántartásba vétetelt 391 cseléd és 2618 gyári munkás. A vendéglőkben szállva volt 1618 utas. A szolgálati viszonyból eredő panasz tárgyaltott 27, büntetett 25 cseléd.

(Iparügyek, szegények.)

A kapitányi hivatalnál, mint iparhatóság-nál iparjogositványt nyert 22 iparos, 6 kereskedő, iparát áthelyezte 3 iparos, 2 kereskedő, megszüntette 5 iparos 7 kereskedő. A tanács lajstromba bejegyezett 2 iparos, 4 kereskedő tanonc; felszabadult 3 iparos, 1 kereskedő tanonc. A viszony megszűnt 1 kereskedőnél. Iparkihágási ügy tárgyalatott 3, büntetett 1 iparos, 2 kereskedő. Munkakönyvet kapott 22 segéd, azzal jelentkezett 72, ideiglenes igazolványt nyert 3, azzal jelentkezett ott 10.

A városi szegény ápolásban elhelyezve volt 98 egyén, kibocsátott 2, november hóban felvételt 3, maradt e hó végén 97. Ellemezésükre 2931 adag melegétel, ugyanennyi adag kenyér szolgáltatott ki. A havi segélyben részeltetett szegények száma volt 609, november hóban felvételt 32, a segély megszüntetett 1-nél, meghalt 1, maradt e hó végén 639. A város közönsége által tartott dajkaságba adott árva és lelemez gyermek száma volt 17. Nem a város közönsége által tartott dajkaságba adott gyermekek száma volt október hó végén 144, november hóban bejelentett 1, anyjának visszaadott 4, eihalt 1, maradt e hó végén 140.

(Tűz. katona-ügy.)

Tűz 5 esetben volt, nagyobb arányokat azonban egy sem öltött. A községi bíróságnál elintézetlen maradt október hó végén 36 ügy, november hóban befolyt 1459, összesen elintézés alatt állott 1485, ebből elintézetett 1485, tárgyalás alatt maradt. — Végrehajtás foganatosított 126, árverés tartatott 3.

A katonai ügyek szabályszerűen vezetettek. Tartózkodásra és távozásra jelentkezett 204 közös hadseregbeli és 52 honvédtartalékos. Úttóállított 5 helybeli illetőségű hadköteles. Jnként besoroztatott 1. A póttartalékba áthelyeztetett 3. Bbocsátott 1 A város terhére vendéglőkben elszállásoltatott 1 tábornok, 4 törzstiszt, 15 főtiszt és 1 legény.

(Adó és pénztárak.)

Az adóbehajtás eredménye a következő volt. Befolyt: állami adó 18113 kor 50 fill. leiratott 6557 kor 72 fill. Összesen 188171 kor 87 fill, hadmentességi díj 874 kor 31 fill, jog és bélyegilleték 13210 kor 87 fill, községi adó 82166 kor 19 fill, leiratott 2629 kor 52 fill, összesen 84795 kor 71 fill, utadó 7300 kor 65 fill, leiratott 264 kor 14 fill, összesen 7564 kor 79 fill, átíratási díj 3629 kor, iparkamarai díj 564 kor 19 fill, idegen közadó 2149 kor 95 fill, leiratott 10807 kor 88 fill. Összesen 12957 kor 83 fill, szárazér szabályozási költség 1477 kor 90 fill, csatornázási költség 24347 kor 56 fill. Az árvapénztár forgalma volt bevételben a múlt havi maradvánnyal együtt 546674 kor 19 fill, kiadása 26024 kor 53 fill, maradványa 520619 kor 66 fill.

A házi pénztár bevétele volt 203244 kor 68 fill, kiadása 163741 kor 30 fill, maradványa 39503 kor 38 fill. Az utépítési alap bevétele volt 25291 kor 64 fill, kiadása 5321 kor 07 fill, maradványa 19970 kor 57 fill. A különféle alapok bevétele volt 845425 kor 72 fill, kiadása 43870 kor 38 fill, maradványa 801555 kor 24 fill. Kövezet vámdíj befolyt 7688 kor 78 fill. Helypénz 9584 kor 26 fill. Partvám 801 kor 48 fill. Összesen 18074 kor 48 fill. Kiadása volt 2676 kor 57 fill. Maradt tiszta jövedelem 15397 kor 89 fill.

A mértékhitelítő hivatalnál hitelesített 18 dr folyadék mérték, 665 drb hordó, 9

drb. száraz tárgy mérő, 4 drb súly 15 drb. mérleg. Hitelesítési díj befolyt 475 kor 30 fill. Az állategészségügy kielégítő volt. A házi állatok közt a lépfene egy esetben merült fel, egyéb állat betegség nem észleltetett.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Tartalékos férj. bohózat. (Páratlan bérlet.)

Csütörtök: Otthon, szimü. (Páros bérlet.)

Péntek: Gasparone, operette. (Páratlan bérlet.)

Szombat: Gasparone, operette. (Páros bérlet.)

Tartalékos férj.

— Bemutató előadás. —

Guthi Soma és Rákosi Viktor oly irodalmi közkereseti társaság czége, mely az ehez hasonló cégek között az első helyet foglalja el. Az ő általuk termelt áru nem bir ugyan tartós becsesl, benső értéke sem valami különös, — egyszerűen divat cikk, francia minta után készítve. A honi cég igen ügyesen és leleményesen leste el a francia hasonló cégek termékeinek előállítás titkát és épen ezért nagy elismerés illeti a céget és annak beltagjait egyenként. Mert igen helyes egyik előkelő író azon megjegyzése, hogy Guthi Soma és Rákosi Viktor oly kitünő humoristák, hogy az ember már akkor is nevet, ha csak a nevüket hallja emlegetni.

A furcsa a dologban az, hogy mikor Guthi és Rákosi együtt dolgoznak, mintegy levetik magukról személyes tulajdonságaikat; alig ismerhetjük fel őket egymás mellett. A komikum az egymásba ojtás által mintha fokozódne, mintha sokszorozva jelennék meg. A mi külön-külön mindnyiknél jóízű humor volt, az az együttműködésben tulzó burleszknek tűnik fel. A mi náluk egyenként mosolyra indit, az egybeolvastva hangos kacajra kelt a nézőnél. És az így létesült erős karikatúris vonás adja meg az együttműködésüknek kiváló jellegét. Ez a jellemzés igen helyesen illik Rákosira és Guthira.

Az aradi színtársulat ma a társszerzők legújabb bohózatát, a *Tartalékos férj*-et mutatta be, melynek meséje a következő:

Egy modern bohózat-mama, ki a hivatása magaslatán áll, nem éri be azzal, hogy leányát szerencsésen férjhez adta, hanem számot vet azzal az eshetőséggel is, hogy a házasság nem válik be. Meghalhat a férj, vagy olyasmit vethet, ami az elváltat elkerülhetetlenné teszi. Mind a két esetben szükséges egy férj a tartalékban, kit azonnal aktiválni lehet.

Bukovics Menyhért (Bácsné) a saját tapasztalásából tudja, hogy a férjek általában nem érnek sokat és mikor leányát (*Menszáros Margit*) odaadja Timár Zoltán orvosnak, (*Pálgyi*) nem fosztja meg minden reménytől Csillám Olivért, (*László*) ki inkább volna a kedvére való vő. Azt mondja neki: Várjon sorára, tisztelt barátom, mert én úgy sejttem, hogy Timár Zoltán előbb-utóbb megcsalja a lányomat és akkor skartba teszszük, őnt pedig a tartalékos rangból valóságos férjnek előléptetjük.

Csillám Olivér tehát vár és nem vár hiába. Mert Timár Zoltán, jöllehet, szereti a feleségét, elég könnyüvéru és léha, hogy a szép Brenácsánének (*Turchányi Olga*) is udvarol, ugyanannak a szép asszonynak, kinek régebben Csillám Olivér kurizált, mostanában pedig Bukovics Menyhért (*Mezey*) tölti nála szabad idejét. A doktor elhítteti anyósával és feleségével, hogy Olivér súlyosan megsebesült párbajban és ő gyógyítja. Bukovics pedig azon ürügy alatt marad el hazulról, hogy nagy rovacsolás van minden éjjel a hivatalában.

Mint a bohózatokban már szokás, Olivér épen akkor jön látogatónak Bukovicsékhoz, mikor neki otthon megsebesülve kellene feküdenie és áruója lesz Timár Zoltán turpisságának. Nyomban ki is jelöli őt Bukovicsné férjutódnak és Olivér olyan jól találja magát bele ebbe a

szerepbe, hogy rögtön összetűz a leendő anyósával, ki azonnal sejtí hegy vőnek körülbelül mégis jobb az eddigi.

De azért le nem csilapul a bosszuvágya, hanem tüzei a lányát és mind a ketten elindulnak a hűtlen férj leleplezésére. Ez a második felvonásban történik, melynek színhelye Brencsán táncmester (*Fenyéri*) „nyilvánossági joggal fel nem ruházott” tánc- és illemiskolája. Ez a második felvonás egy kacagató, bolondos ötletekkel teljesteli kép a fővárosi életből. Sorban következnek az ismeretes, de még korántsem kiaknázott alakok: a zongoramester (*Hegyesy*), a táncmester, egy ur. (*Rubos*) ki abból él, hogy a kártyás mellé kibicznek szegődik és addig ingerli őket, míg fel nem pofozzák, mire aztán a kiegyezési eljárás következik és egész sora a mulatságos figuráknak. Hogy mit mivelnek ezek, nagyon nehéz volna röviden elmondani. De mivel a darab szépen halad és a tréfásnál tréfásabb jelenetek felváltják egymást, a közönség minőjobban belejön a derült a hangulatba. A felvonás vége az, hogy úgy Timár Zoltánt, mint derék apósát rajtakapják és ludasnak találják a szép Brencsáné körül való gyanus udvarlásban.

Természetes, hogy a harmadik felvonásban kibékülnek a házaselek. De amíg odáig jutnak, megint néhány józú jelenettel kedveskedik közönségének a szerzőpár. A kibontakozást a megelőző bonyodalmakból egy tudakos inas (*Szadai*) eszközli, ki úgy van megrajzolva, hogy megállhatna helyét a klasszikus komédiában is. Elhítheti Timárnéval, hogy a férje csak azért járt el a tánciskolába, hogy apósát ellenőrizze, összehoronálja Csillám Olivért a szép Brencsánnéval és mindezek fejében az a jutalma, hogy fölmentik eddigi inasi teendői alól és előléptetik asszisztensnek a foghuzásnál. Az öreg Bukovics is kibékíti a feleségét, még pedig a gitárja segítségével. Ha Teréz asszony előtt a gitárt játszák, elolvad a haragja és puha lesz, mint a vaj.

Jó színpadi munka és ötlettel teli, mulattató darab a *Tartalékos férj* is, mely elmésőbb, ügyesebb *Napoleon öcsém*-nél, noha ennek talán nagyobb hatása volt. Legzajosabb sikere az igen jó első felvonásnak volt; a második felvonás, mely egy tánciskola karrikaturáit vezető élénk, már kevésbé hatott. De mind a három felvonás állandó derűtségben tartotta a közönséget.

Az előadás nagyjában jónak mondható. *Rubos* sok humorral, invenczióval játszotta a pofonokból élő dadogót. Kitűnő figurákat mutattak be: *Hegyesy* a tót zongorás, *Fenyéri* a féltékeny táncmester, *Szadai* a finomkodó inas és *Mezey* a vén bűnös szerepében. A többiek, akiknek hálátlanabb szerepük volt: *Bácsné* (az anyós), *Menszáros* Margit (a feleség), ki elegáns megjelenésével és ügyes játékával ma különösen rászolgált a tapsra, *Turchányi* Olga (a cocotte-szerű táncmesterné), *Palágyi* (a férj) és *László* (a „tartalékos”) hasonlóképen rászolgáltak a legteljesebb elismerésre. Azt hisszük, hogy a ma elért siker a tartósabbak közül való és a *Tartalékos férj* számos színházi estén mulattatja majd a közönséget.

* **Az állandó színészet veszélyben.** Egyik fővárosi lap, a mely élénk figyelemmel kíséri a vidéki színészetet, mai számában a következő cikkekét közli: „*Leszkay* András az aradi színpad és *Szendrey* Mihály a kassai színház igazgatói arról értesítették *Festetich* Andor grófot, a vidéki színészet felügyelőjét, hogy azon esetben, ha azt a kilátásba helyezett államsegélyt meg nem kapják, *színházait nem állandósítják*. De nem is állandósíthatják már a múlt év tapasztalatai alapján sem, midőn is ezeket fizettek rá a nyári szezonra. Azt is bejelentették, hogy kénytelenek volnának a segély elmaradása esetén már most *nyári állomások után nézni*. Tervbe is vették, hogy a nyári hónapokra lefoglalnak 5—8 színházat. Hogy a kisebb színgazgatókra mily nagy csapás volna e két nagy színtársulat konkurrencziája, azt tán mondanunk is fölösleges. Már hiába, pénz nélkül nem lehet a vidéki színészetet állandósítani.”

* **Az aradi színtársulatról a P. H. mai számában a következőket írja:** Az aradi színtársulatot az idén több baj érte s így olyan szezonról, mint amilyen tavaly is volt, nem igen lehet szó. Az igazgató a bérelthirdetésekor *Harmath* Józst és *Nyilasi* Mátyást ígérte. Oda is vitte mindakettőt, de az egyik férjhez ment, a másik pedig meghalt s így erős zökkenés állott be. Az igazgató opera-előadásokat is kiállításba helyezett, de ígérete beváltásáról le kellett mondanania, mert az operaterrorista és primadonna megbuktak. Az operatthez is hiányzik a jó tenorista és különösen a buffó. Még szerencse hogy *Fenyérit*, a jeilem-színészt, sikerrel alkalmazhatják énekesként is. De hát teljes sikerrel az ilyen különlegességet még sem fogadják. Az igazgató, hogy a hiányokon segítsen, most folyton utazik, hajszolva szerelmes színészt is, meg naivát is, hogy a zugolódo bérlőket, legalább a jövőre megnyugtassa. Januártól kezdve *Beregí*, a Nemzeti színház tagja, fog állandóan vendégszerepelni, de nem igen biznak abban, hogy a drámai előadások látogatottságát nagyban előmozdítsa. A műsor egyébként eléggé változatos, de a megfogyott és erősen igénybe vett személyzet kimerült s a buzgóság hiába való. Ez idő szerint Angot, Báránkyák, Kis szőkevény, Gasparone, Fernand házasodik, Tart. lékos férj, Fekete gyémántok, Don Caesar, Sárga csikó stb. van a műsoron. A mindenféle bajban nagy mentsége *Leszkay* igazgatónak, hogy Arad az ingyen színházon kívül más szubvencziót nem ad, s hogy a kereskedelmi és gazdasági válságot a város közönsége erősen érzi.

* **A nemzeti színház az operában.** Az új Nemzeti Színház felépítése idejére a nemzeti színház társulata hajléktalanná lesz. Ezen most már olyképp segítenek, hogy az építési idő alatt a nemzeti színház hetenként négyszer a kis operában fog előadást tartani. Ugy lesz tehát, mint régen volt, a mikor az operának nem volt külön hajléka.

* **A „nótafa” Berlinbe megy.** Annyi tisztelője talán sehol sincs az országban *Dankó* Pistának, mint Aradon. Bűbájos dalsi közszejön forognak s ha esztendőnként eljön hozzánk új szerzeményével megörvendeztetni, ünnep az mindnyájunknak. Most azt a hirt vesszük, hogy a nótafa, a ki most Budapesten a Wekerle-kávéházban működik daltársulatával, e hó 15-én befejezi előadásait és hosszabb időre bucsut mond Budapestnek, hogy külföldre menjen. *Dankó* Pistát és daltársulatát *Berlinbe* hívja egy impreszárió, a ki a németek világvárosában alkalmasnak véli a talajt, hogy ott *Dankó* az ő szép nótáival és jól szervezett társulatával ne csak dicsőséget, de pénzt is szerezhessen magának. *Dankó* 16-án indul Berlinbe és még e hó folyamán megkezdí ott előadásait.

* **B.-Csik Irén Berlinben.** Mint egyik nagyváradi ujság jelenti, *Balla* Kálmán és neje *B.-Csik* Irén megválnak az ottani színtársulat kötelékéből. *Balla* valószínűleg győri színgazgató lesz. Nejét hir szerint Berlinből kínálták meg szerződéssel. *Balla* utóda Nagyváradon *Tanay* Frigyes, a debreczeni színtársulat bonvivantja lesz.

* **A szecsessziós előadások betiltása.** Mint tudvalevő, *Rudnay* Béla budapesti főkapitány a berlini „Secessions Bühne” igazgatóját elutasította ama kérelmével, hogy december 17—23 napjain a *Somossy*-mulatóban előadásokat rendezhessen és pedig abból az okból, hogy a *Somossy*-ban a főkapitányi rendelet 21 §-a szerint engedélyezhető színi-előadások számát már kimerítették. Ezt a főkapitányi elutasító végzést *Martin* Pál berlini lakos a berlini „Secessions Bühne” igazgatója megfelebbezte a belügyminiszterhez, a ki a főkapitány elutasító határozatát indokainál fogva helybenhagyta.

Szenzációk a tengeren tulról.

(*Castellan* gróf adósságai. — *Romantikus házasság*.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 11.

Boni Castellan grófnak és nejének, *Gould* Annának hitelezői a francia törvényszék azon határozatát, mely szerint a grófnő, aki rövid idő alatt tudvalevőleg 22 millió forint adósságot csinált, vagyonának kezelésére képtelennek mondott ki, sehogysem akarják elfogadni és nyíltan kijelentik, hogy az egész rendezés nekik cseppet sem tetszik. A hitelezők ezért a *Castellan*-féle jövedelmekre tették rá a kezüket. Az első támadást a newyorki *Gould*-birtokokra *Untermeier* ügyvéd intézte a *Dittmarpörből* kifolyólag *Castellan* gróf és neje ellen.

A pör indokolása több ivre terjed, mely a *Jay Gould*-féle végrendelet is magában foglalja.

Castellan *Boni* gróf óriási adóssága e szerint már az amerikai törvényszékeket is foglalkoztatja.

Dillon, a *Gould* család ügyvédje kijelentette, hogy a jövedelmekből a grófnőt mi sem illeti. A vagyon sem az övé, hanem a gyermekeié, akik halála után kapják azt kézhez.

Amíg a newyorki előkelő társaságot ez a monstrepör szórakoztatja, addig a tere-ferére egy romantikus válópör szolgáltatja az anyagot. Pár évvel ezelőtt *Morosini* Attilio, a newyorki *Morosini* nevű bankárnak és dúsgazdag embernek a fia megismerkedett egy kisasszonnyal Washingtonnak egy távoli rokonával. A fiatalok hamar megbarátkoztak és rövidesen meg is szerették egymást, mert *miss Mary Carola Washington-Bond* nemcsak leszármazásával, hanem különös szépségével is nagy föltűnést keltett.

A fiatalok csakhamar megértették egymást, de a fiatalember atyja mit sem akart tudni fiának egy protestáns nővel való egybekeléséről.

Három hét előtt a szép *miss* nyomtalanul eltűnt a szülői házból és hátrahagyott levelében bejelentette egybekelését *Morosini* urral. A fiatal pár titokban megesküdtött.

Azt hiszik, hogy a szigorú és vallásos apát megfogják puhítani, mert a valláskülönbségen kívül más hibát nem igen találhat fiatal és szép menyén.

Morosini leánya is ily romantikus módon ment férjhez, amennyiben atyjának kocsisával megszökött és vele titokban egybekelt. De e házasság nem volt boldog, mert két év múltán a fiatal asszony zárdába vonult, míg durva lelkületű férje teljesen elzüllött.

Az eltussolt sikkasztás.

(*Hogyan lesz a panaszból vádlott*.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szeged, december 11.

A szegedi törvényszék mint felebbviteli bíróság érdekes ügyet tárgyalt ma. Felmentő ítéletet hozott egy rágalmozási ügyben, de elhatározta, hogy az iratokat átteszi az ügyészséghez, mert másnemű vétség tényálladéka látszik fennforogni.

Egy ember a *becsületét kireste* és ekközben kisült róla, hogy *hivatalos sikkasztás terheli a lelkét*, amiért most indítják meg ellene az eljárást.

Az előzmények a következők: Ez év tavaszán megüresedett a végegyházi jegyzői állás s a pályázók között ott volt ifj. *Mihajlovics* István is, a szárazéri ármentesítő társulat díjnoka, aki nem bizott a saját erejében s megkérte *Füzesséry* igazgatót, hogy protezsálja be.

A jószívű princípális tényleg elment a csanádi alispánhoz s ejtett egy-két jó szót Mihajlovics mellett. Véletlenül épp akkor volt ott *Hervay István* tb. megyei főjegyző, akitől megkérdezte az alispán, hogy nem ismeri-e Mihajlovicsot?

— Már hogyan ismerném, — mondta a főjegyző, — hiszen *bélyegnyalásért* csapták el az állásából. Csak nem választunk meg ilyen embert jegyzőnek!

Füzesséry elmondta ezt Mihajlovicsnak, a ki rágalmazás miatt följelentette a főjegyzőt. A makói járásbíró előtt *Hervay* azt hangoztatta, hogy neki kötelessége volt a vármegye érdekében a sértőnek talált nyilatkozatot megtenni, de momentán nem tudja ugyanezt bizonyítani, mert nincsenek kezénél az erre vonatkozó iratok.

A járásbíró mindannak dacára 100 korona fő és 20 korona mellékbüntetésre ítélte a vármegye érdekét védő főjegyzőt, aki felebbeszét jelentett be.

A mai felebbviteli tárgyalásra azonban már beszerezte a szükséges iratokat, melyekből kiderült, hogy Mihajlovics 1898-ban rendőrségi fogalmazó volt Makón s mint ilyen, a passzusok kezelésével volt megbízva. Hivatalos kötelességének azonban úgy tett eleget, hogy 104 koronát elsikkasztott s hogy leplezze bűnét, meghamisította a bevételi naplót.

Mikor a rendőrségen rájöttek erre a turpisságra, jegyzőkönyvet vettek föl az esetről, melyben Mihajlovics beismer mindent; azután lemondatták az állásáról anélkül, hogy bármilyen megtorló lépéseket tettek volna. Egyszerűen eltussolták az egészet, a közigazgatási, aranyra beváltott hallgatás jelszavával élve.

A szegedi törvényszék, mely ma az önbeismerő rendőrségi jegyzőkönyvből bírálhatta el az egész ügyet, természetesen felmentette a méltatlanul följelentett főjegyzőt, egyben átterjesztette az iratokat az ügyészséghez, hogy *indítsa meg a kriminális eljárást* ezen kisebb-szerű közigazgatási panama ügyében.

Ilyen szomorúan végződik egy ügy, mikor a sikkasztó nem szívesen hallja az őt megillető titulust s keresni iparkodik — vélt becsületét.

MULATSÁGOK.

(=) **Tanítók bálja.** A február hó 2-án tartandó tanítók báljának rendezése tárgyában holnap d. u. $\frac{1}{4}$ 6 órakor a templom-utcai fiúiskola III. B. osztályban értekezlet lesz, melyre az aradi elemi és polgári fiú-leányiskolák, tanítónők, tanítóit és az óvónőket tisztelettel meghívja *Seilágyi György*.

Tizennyolcz tiszt és egy rendőrkapitány.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 11.

Rendkívül kinos ügy foglalkoztatja most *Esztergom* városi társaságát. Évtizedeken keresztül példás jó barátságban élt a polgárság az ott állomásozó gyalogezred tisztjeivel, most azonban, ugyilátszik hosszú időre vége lett a jó viszonyoknak. Néhány nap előtt az ezred tizennyolcz tisztje, akik tagjai voltak az esztergomi kaszinónak, egyszerre tüntetőleg kiléptek a kaszinóból s azóta katonaság és polgárság gyűlöletes bojkottot folytat egymás ellen. A város nyugalma fel van dülva.

Az eset előzményei visszanyulnak az augusztusban megtartott kilencszázados jubileum országra szóló ünnepségéig. Annak idején az ünnepély rendezése a rend fentartásával s a vendégek kalauzolásával az esztergomi egyetemi polgárokat bizta meg. Három zsidó fiatal ember is volt közöttük, kiknek szolgálatait a rendezőség teljes mértékben igénybe vette s a bazilikában tartandó főisten-tiszteleten, mely az ünnepség fénypontja volt, ezt a három fiatal embert is beosztotta azok közé, akik a nagymise alatt a bazilikában mint a rendezőség megbízott funkcionáriusai szerepeljenek.

Ez az intézkedés az utolsó órában tudomására jutott a néppárti érületéről ismert *Csernoch János* kanonoknak. *Csernoch* nagy haragra lobbant az „ügyetlenség” miatt, magához hívatta *Niedermann József* rendőrkapitányt és felhívta őt, hogy ezt a három fiatal embert ne eressze be a bazilikába. S *Niedermann* ezt készséggel megígérte, dacára annak hogy ő osztotta be az egyetemi ifjak rendezési munkáját.

Igy aztán megtörtént, hogy néhány percczel a nagymise megkezdése előtt *Unger Hugó* alkaptány a publikum szeme láttára felhívta a három fiatal embert, hogy távozzék el a templomból. Ezt hagyta meg neki föllebbvalója, a rendőrkapitány.

Másnap az ifjak egyike, *Aldori Viktor* dr. ügyvédjelölt *Csermák* éde főhadnagyot és *Kulcsár* Károly hadnagyot mint megbízottait elküldte *Niedermann* rendőrkapitányhoz, hogy a nagy tapintatlanságért magyarázatot kérjenek tőle.

Niedermann a tisztnek kijelentette, hogy ő azt az utasítást nem adta *Unger* alkaptány-nak. A meghizottak erre *Unger*hez mentek. *Unger*, aki szolgálaton kívüli honvédhadnagy, katonatiszti becsületszavával erősítette meg azt a kijelentést, hogy ő egyenesen *Niedermann kapitány utasítására* járt el.

A két megbízott erre fölhaborodva sietett vissza *Niedermann*hoz, aki kinosan ölt-hatolt s aztán egy nyilatkozatban elismerte, hogy a kiutasítási utasítást mégis ő adta.

A két katonatiszt ezek után nem tárgyalt tovább *Niedermann Józseffel* s az ügyet felük, *Aldori Viktor* dr. részéről befejezték.

A feltűnést keltő ügy heteken keresztül foglalkoztatta az esztergomiakat, aztán elsimultak a haragos hullámok, anélkül, hogy *Niedermannra* nézve a legkisebb társadalmi hátrány keletkezett volna.

Niedermann azonban nem hagyta nyugton az eként elintézett ügy. Egy szép napon az ötödik hadtestparancsnokság felszólította *Csermák* főhadnagyot és *Kulcsár* hadnagyot, hogy igazolják magukat az *Aldori-Niedermann* ügy elintézése dolgában.

Történt pedig ez azért, mert *Niedermann* hónapok multával feljelentette a hadtestparancsnokságnál a két katonatisztet s azzal vádolta őket, hogy ügyében inkorrektül jártak el.

Csermák és *Kulcsár* erre elküldték *Pozsonyba* igazoló jelentésüket s a hadtestparancsnokság eljárásukat minden tekintetben korrektnek jelentette ki.

Érdekes, hogy az egyik helyi lap néhány hét előtt hirt adott arról, hogy *Niedermann* a két tisztet feljelentette, de a rendőrkapitány letagadta e hír valóságát.

Niedermann eljárása nagy felháborodást keltett a 76. gyalogezred tisztikarában. Tizennyolcz katonatiszt tagja van az esztergomi kaszinónak, amelynek azonban *Niedermann József* is a tagja. A kaszinó ma tartott választmányi ülésén a kaszinó elnöke bejelentette, hogy a 76-ik gyalogezred tizennyolcz tisztje a kaszinóból kilépett.

Merénylet a magtárban.

(A pankotai szenzáció.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 11.

Pankotán tegnap este *Tagányi Sándor* nagybirtokos és az uradalmi tisztartója ellen egy nyolcz tagból álló tolvajbanda merényletet követett el. Doronggal, fejszével támadtak rájuk s mindkettőjükön több sebet ejtettek, a melyek — szerencsére — nem súlyos természetűek. Pár nap alatt úgy *Tagányi*, mint a tisztartó is, aki veszedelmesebben megsérült, kiheveri az orvtámadás következményeit.

Itt Aradon tulzott hírek terjedtek el ma délelőtt a merényletről. Azt beszéltek, hogy *Tagányit* veszélyesen megszurkálták, tisztartóját pedig agyonverték. Ebből csak annyi igaz, hogy a sérülések könnyebb természetűek, egyáltalán nem halálosak, a tisztartót pedig épenséggel nem verték agyon. Mindketten orvosi segínyt vettek ugyan igénybe, de fent járnak, sőt, mint említettük, pár nap múlva semmi bajuk sem lesz.

Pankotai tudósítónk a következőkben értesít bennünket az esetről:

Tagányi Sándor tegnap este fél 7 óra tájban tisztartója: *Jankó Miklós* társaságában átment a kastélytól alig kétszáz lépésnyire fekvő magtárhoz, hogy ott az uradalmi cselédek részére kiadott gabonát megtekintse. Közvetlen a magtár közelében a piactér felől ugatást hallottak, de ez a megszokott falusi koncert egyáltalán nem keltett bennük gyanút. Pedig az ugatás ez uttal nem kutytól, hanem embertől, még pedig gonoszban járó embertől eredt, aki ezzel a megállapított jellel figyelmeztette bűntársait a közelgő veszedelemre.

Mikor *Tagányi* és a tisztartó a magtárhoz ért s a kulcsot be akarták tenni az ajtóba, megütődve tapasztalták, hogy az ajtó nincs bezárva s egy másik kulcs van már benne. Benyitottak. *Jankó* ment elől, a ki négyszögletű lámpát vitt. Ebben a perczben egy alak ugrott elő a sötétebből, kezében szekerczével. A lámpát leütötte, azután pedig *Jankót* a baltáva kétszer mellbe vágta. Mig ez történt, egy másik alak *Tagányit* támadta meg s egy doronggal fejére több ütést mért, úgy, hogy arcát is elborította a vér. Odabent a merénylőkön kívül még négy ember volt, kik a verekedés zaját felhasználva, megugrottak. Kiszökött a szekerczés ember is.

Tagányi Sándor nem vesztette el lélekjelenségét. Teljes erejével megmarkolta ellenfele subáját s a támadót le akarta teperni a földre. De a gyanus alaknak sikerült kibontakozni a subából s ő is kisiklott, mielőtt *Tagányi* megfoghatta volna.

E közben *Jankó* tisztartó felkelt a földről, hová a nehéz ütés leterítette. Meggyújtották a lámpát s széjjel tekintettek kellő óvatossággal a magtárban és környékén, de már ott nem találtak senkit. Megugrottak a merénylők mind azzal a két emberrel együtt, akik kívül állottak jelt adni.

A magtárban egész csomó álkulcsot, reszelőt, és egyéb bűnjelet találtak. De találtak nyolcz, buzával már megtöltött zsákot is, a mi világosan a mellett bizonyított, hogy a merénylők gabonát akartak lopni a magtárból. Kocsijuk kint a piacson várt, erre kaptak fel és hajtattak el a tettesek minden nyom nélkül.

A két megsérült visszatért a kastélyba. *Tagányi* rögtön betelefonált *Vas Sándor* dr. uradi orvoshoz, hogy menjen ki. *Vas* dr. még az este kiutazott. *Tagányi* fejét kötéssel látta el, *Jankó* mellsebét pedig, a mely inkább hor-

zsolás, mint vágás, mert a vastag téli öltözék az ütések súlyát, felfogta, bevarrta.

A csendőrök ma reggel kimentek Világosról — mert a nagy Pankotán — daczára, hogy többször kérelmezték, még ma sincs csendőrös — s megindították a tettesek után a nyomozást, de eddig nincs eredmény. Nem is sejtik, kik voltak a merénylők, ha csak a bűnfelek után nem sikerül kilétüket felfedezni.

HIREK.

Szobrot Kossuthnak!

— Felhívás a közönséghez. —

Aradváros és Aradmegye polgárai!

A Kossuth Lajosnak emelendő szobor ügyében gyűlést tartunk e hó 16-án d. e. fél 11 órakor a Millenium vendéglő külön termében.

Jöjjön oda, a ki ez eszméért lelkesedik.

A napirend a következő:

I. A gyűjtőbizottság kiterjesztése.

II. Női gyűjtőbizottság alakítása.

A Kossuth Lajos szoboralapot gyűjtő bizottsága nevében:

Dr. Barabás Béla,
orsz. képviselő, társelnök.

Nagy Kálmán,
elnök.

Dr. Nagy Sándor,
társelnök.

Schwarcz Zsigmond,
titkár.

— Hieronymi adománya. Hieronymi Károly, Aradváros országgyűlési képviselője, itt tartózkodása alkalmával 200 koronát adott át Lendvai Sándornak, az aradvárosi szabadelvűpárt titkárának, hogy az említett összegből 100 koronát alapító tagsági díj címen a Kölcsey Egyesület-nek, 50 koronát a Kossuth Lajos betegsegélyző és temetkezési egyesületnek, 50 koronát pedig a szabadságharczi ereklyemúzeumnak juttasson.

— Széll Kálmán üdvözlése. A Hieronymi Károly tiszteletére aradi beszámolója alkalmából rendezett banketten a következő üdvözlő sürgönyt küldték Széll Kálmán miniszterelnöknek:

Városunk érdemes képviselője tiszteletére rendezett diszvacsorán Tagányi Sándor dr., a szabadelvű párt elnökének fia, lelkes szavakban emlékezett meg Nagyméltóságodról, mint a szabadelvű eszmék önzetlen bajnokáról és a vezetése alatt álló érdemű kormány tagjairól. A választók örömmel ragadták meg az alkalmat Nagyméltóságod és a szabadelvű kormány iránti tántorithatatlan ragaszkodásának és osztatlan bizalmuknak lelkes szavakban kifejezést adni.

Erre a miniszterelnök a következő választ intézte Lendvai Sándorhoz, a aradvárosi szabadelvűpárt titkárához:

Képviselőjök beszámolója alkalmából hoztam intézett meleg hangú sürgönyük vételet igazolva, ezennel köszönetemet fejezem ki a szives megemlékezésért és figyelemért. Kérem tolmácsolni meleg köszönetemet megbízóinak is. Széll.

— Legfelsőbb kitüntetések. A hivatalos lap mai száma hírül adja, hogy a király Lánosz Leo, a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnökének, a közgazdasági téren szerzett érdemei elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi címet, Stürmer Sándor nyugalmazott ezredesnek és törvényes utódainak a magyar nemességet a „zalatnai” előnévvel, Fritz Péter, a budapesti kereskedelmi és iparkamara titkárának, a közgazdaság téren szerzett érdemei elismerésül, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, Padjen Ferencz nyugalmazott adótárnoknak a koronás arany érdemkeresztet, Stern Edének, Pécs szabad királyi város szállásbizto-

sának pedig sok évi buzgó szolgálata elismerésül, az arany érdemkeresztet adományozta.

— A város közgyűlése. Aradváros köztörvényhatósági bizottsága holnap szerdán délután 4 órakor tartja meg a decemberhavi közgyűlést. A közgyűlés előreláthatólag rendes lefolyású lesz, nagyobb vihart legfeljebb a kerékpárúró kérdése fog okozni. Lesz választás is egy számíttat s esetleg egy irodai segédíttat fognak választani.

— Megyebizottsági tagválasztások. Pankotán — írja tudósítónk — tegnap tartották meg Kócsa Károly ev. ref. lelkész elnöklete alatt az üresedésben volt egy megyebizottsági tagsági helyre a pótválasztást. Két jelölt volt: Tagányi Sándor nagybirtokos és Buda Szimeon földművelő. Tagányi 3. Buda 119 szavazatot kapott s így Buda Szimeon jutott be a megyei törvényhatóságba.

A világosi kerületben két megyebizottsági tag mandátumát tudvalevőleg megsemmisítették. Erre a két helyre szintén tegnap ejtették meg a választást Széver Ferencz dr. világosi plébános elnöklete alatt. Petrán János aradi gör. kel. román theologiai tanár 164, Terebenecz Traján galsai gör. kel. lelkész pedig 121 szóval került ki győztesnek az urnából. Kivülök Zorád János 82, Staub József pedig 17 szavazatot kapott. A választás ellen hir szerint óvást készülnek beadni.

— Az ujévi előléptetések. Az ujévi előléptetéseket tartalmazó honvédségi Rendeleti Közlöny mint tudósítónk jelenti, karácsonykor fog megjelenni, a közös hadsereg előléptetéseit publikáló Armee Verordnungsblattot pedig a hónap végén fogják kiadni. Az egyéves önkéntesek előléptetésén kívül, még a tartalékos hadapródok közül is nagy számmal fognak magasabb rangfokozatba előlépni.

— Rátkay haragszik. A összeférhetlenségi bizottság mai ülésén — mint tudósítónk távirja — az inkompatibilitással vádolt és beidézett képviselők közül csak egyetlen egy jelent meg: Veszter Imre. Pedig tizenegynek kellett volna ott lenni, de ezek irással igyekeztek kimenteni távolmaradásukat. Rátkay László erélyesen felszólalt a bizottság ilyen ignorálása miatt s mikor ezért vita fejlett ki, haragosan ott hagyta a gyűlést. Egyébként Veszter Imrét felmentették, az elmaradt tíz képviselőt pedig újabb megjelenésre kötelezte a bizottság.

— Murawiew öngyilkos volt. Nagy felűnést kelt Kopenhágában Arandes Györgynek a Politik mai számában megjelent cikke, a melyben megírja, hogy Oroszországban mindenki tudja, mikép Murawiew gróf, a volt külügyminiszter, nem természetes uton halt meg, hanem öngyilkos módon. Murawiew azért lett öngyilkos, mert a csár nem hagyta jóvá Angliával szemben követett politikáját.

— Megfelebbezett papválasztások. Az aradi gör. kel. román esperességi szék Stefanucz János helyettes esperes elnöklete alatt ma tartotta havi ülését, melyen többek közt, mint első folyamodású hatóság, megvizsgálta a mikalakai és pécskai lelkészválasztásokat is, melyek ellen a hívek felebbezést adtak be. Mikalákn Morár János konszisztóriumí gyakornokot, Pécskán pedig Tamásdan Sebő paulisi lelkészt választották meg. Az esperesi szék a pécskai választás ellen beadott felebbezést kelő indokolás hiányában elutasította, a mikalakai felebbezés sorsát azonban függőben hagyta mindaddig, a míg a kiküldött esperes a helyszínen megtartja a vizsgálatot.

— A budapesti román lap. Több városi lap azt a hirt terjesztette, hogy a kormány részt vesz egy Budapesten keletkező román lap alapításában. Ezzel szemben a Magyar Távirati Iroda hiteles forrásból arról értesül, hogy a

kormány semmiféle román lap keletkezését elő nem segíti és ilyen lap megindításában nem vesz részt.

— Diákok a politika szolgálatában. Egy romániai tanár neve alatt érdekes cikk jelent meg a minap a nagyszabeni Tribuna hasábjain. Fejtegeti, hogy milyen üdvös az ifjuságra nézve ha egyes iskolák tanulói más iskolák tanulóival állandóan leveleznek s kulturális és társadalmi dolgokról eszméiket kicserélik. A tanár ur egyszermind indítványt is tesz eszméjének a keresztültvitelére olyan formán, hogy üdvösnek találná, ha a magyarországi román diákok, akiket a tanárok kijelölnének, levelezésbe lépének a romániai iskoláknak ugyancsak a tanárok által kijelölt tanulóival. A cikkből arról is értesülünk, hogy a cikk írója már felhívást is intézett a magyarországi román iskolákhoz, eszméjének elfogadása iránt, eddig azonban még nem kapott választ. Ajánljuk ezt a dolgot a kultuszminiszter ur figyelmébe s kérjük legyen rá gondja, hogy a romániai tanár magyarországi intézetektől ne is kapjon választ, vagy ha kap is elutasító választ kapjon. Ha ezt a külföldön különben igen elterjedt levelezést a tanulók között meg kell honosítani, maradjunk az ország határain belül, de azt semmi esetre sem szabad megengednünk, hogy iskoláink ifjusága olyan külföldi intézetek növendékeivel lépjen állandó érintkezésbe, a melynek irántuk táplált érzéseiről igen szomorú tapasztalataink vannak.

— A szegény tanulók felruházása. Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület holnap, szerda délután 3 órakor a polgári fiúiskola nagytermében háromszáz árva és szegénytanulót öltöztet fel téli ruhával, cipővel. A ruhák kiosztásához az egyesület tagjait és az emberbarátokat meghívja az egyesület elnöksége.

— Szabolcska Mihály egészséges. Bejárta a napokban az összes lapokat a hir, hogy Szabolcska Mihály, a temesvári kitűnő poéta pap súlyos betegen fekszik. Örömmel adjuk most hírül, hogy a kiváló költő állapota éppen nem súlyos s betegsége is csak muló baj volt.

— Kriványt elítélték. Az aradi kir. törvényszék Krivány bűnyüének tárgyalására f. hó 17-ét tűzte ki és ugy a védelem, mint a vádhatóság vasszorgalommal tanulmányozták az ügyet, hogy a tárgyalás napján jól elkészülve felelhessenek meg különböző hivatásuknak. A közönség pedig feszült kíváncsisággal lesi a tárgyalás menetét, mert ott vegre kielégítést fog találni tudványa és világosságot fog nyerni az ügy sok részletéről, melyek eddig előtte mystikusnak látszanak. Es ime, kisült Amerikában az „Oesterreichisch-Ungarische Zeitung” Newyorkban megjelenő december elsejéről kelt számában, hogy a fenti adatok már elavultak, hogy már mindennek vége van, hogy az ügyesség és a védelem már megvitták a kemény fűsát és hogy a törvényszék már meg is hozta ítéletét. A nevezett lap távirati tudósítások rovatában hozza ezt a szenzációs hirt, mely szóról-szóra való fordításban így hangzik:

„Krivány sikkasztási ügyében vádlott ellen meghozták az ítéletet. Kriványt 7 évi fegyházra ítélték.

Ez a hir már magában véve eléggé érdekes, de különös jelentősége abban áll, hogy a sürgöny Arva-Váraljáról van datálva és hogy nem is az aradi, hanem az Arva-váraljai kir. törvényszék ítélte el a nagy Kriványt.

Az „Oesterreichisch-Ungarische Zeitung” magyar tudósítója ugy látszik állandóan be van csipve és bizonyára ebben a borközi állapotban sürgönyözött Aradról még a következő hirt is:

Arad. Ó felsége magánpénztárából 5000 koronát ajándékozott egy Aradon létesítendő park költségeire.

Az az egy bizonyos, hogy Kriványnyal az Árva-váraljai kir. törvényszék igen nagy jóakarattal bánt el. Meglátjuk, hogy a fellebbezés folytán a Mikalakai kir. ítélőtábla helyben hagyja-e az ítéletet. De bármit tegyen is, több mint bizonyos, hogy a Szemlaki kiralyi Curia a büntetőtörvénykönyvben foglalt maximális büntetést fogja kiszabni. Ezt ugyan az „Oesterreichisch Ungarische Zeitung“ még nem ujságolja, de a jövő számában erről bizonyára bővebben fogunk olvasni.

— Bismarck levelei elkobozva. A Pilsener Tagblatt című lap, a közelmúltban Bismarck hercegnek nejéhez intézett levelei között olyanokat is közölt, melyeket a herceg még előlegénykorában írt. A nevezett lap e számait elkobozták, mivel a levelek ellenszenves hangon szólnak Ausztriáról.

— Fagy. Ha a naptárt nem forgatnók, tán el sem tudnók képzelni hamarosan, az év melyik időszakában vagyunk jelenleg. Azt, hogy tél, december van, mindössze annyiból sejtethetjük, hogy olykor-olykor kissé jobban lehül a levegő, sőt csipős „decemberi“ szél is fujdogál. Így van ez különösen éjjelenként, így volt tegnap éjjel is, amikor is a hőmérő a fagypontra alul szállott le. És reggelre az árkok s a szabadban álló edények vizét mintegy három milliméternyi jégkéreg vonta be. Ez október óta a második fagy. És ennyi mindössze még eddig, a mi a „tél“ beálltára emlékeztet.

— A mi Aradon nincs. A Szegedi Híradó-ban olvassuk ezt a pár sort: „Abból az alkalomból, hogy tegnap a zálogházak vizsgálásáról írtunk, több szegény ember levél útján kérdést intézett hozzánk, hogy mi van a városi zálogházzal? Erre az válasznak, hogy hát semmi. Nyolcz évvel ezelőtt a Szegedi Híradó akkori szerkesztőjének, Lipcsy Adámnak az indítványára a közgyűlés elhatározta a városi zálogház felállítását. A közgyűlés határozata azonban a papíron száradt, mert nyolcz év óta ebben az ügyben senki sem tett semmit. Ez pedig nem jól van ám. A legszegényebb néposztály érdeke megköveteli, hogy a közgyűlés említett határozatát mielőbb végrehajtsák. Kecskemét sokkal vagyonosabb és sokkal kisebb város Szegednél, mégis évtizedek óta fel van állítva a városi zálogház és nem is kell ráfizetnie a városnak, noha rendkívül csekély kamatokat szed. Szegeden sem kerülne semmi áldozatába a városnak egy ilyen humánus intézet.

— A Szelle-csőd a hivatalos lapban. A Budapesti Közlöny mai száma már közli azt a csődhirtetményt, melyet az aradi kir. törvényszék Szelle József ügyvéd ellen kiadott. A hirtetmény teljes szövegében így hangzik:

24569 CSÖD. 3—1

19651—1900. Az aradi kir. törvényszék részéről közzé tétetik, hogy Szelle József aradi lakos ügyvéd bárhol található ingatlan — Horvát-Szlavonországok kivételével — a magyar állam területén levő ingatlan javaira a csőd megnyitott.

Csödbiztosul dr. Scharfner Sándor törvényszéki bíró, tömeggondnokul dr. Kertész Miksa, helyettesül dr. Németh János ügyvédek nevezettek ki.

Felhívhatnak mindazok, kik az általános csödtörvény ellen mint hitelezők igényt támaszthatni vélnék, hogy ebbeli igényeiket 1901. évi január hó 28-ik napjáig bezarólag, mint a követelések bejelentésére kitűzött határidőig ezen kir. tszéknél, az 1901. évi február hó 19. napjára d. e. 9 órára e törvényszék 74. sz. helyiségeibe kitűzött felszámolási tárgyalás határnapján leendő megállapítás és osztályozás végett az 1881. LVII. t. cikkben kijelölt joghatóságok terhe mellett a csödtörvény ellen az idézett csödtörvény 126—129. § aiban foglalt rendelkezési szerinti az esetben is bejelentésük, ha igényeik tekintetében külön per volna folyamatban.

Felhívhatnak továbbá a zálog- és megterhelési joggal bíró hitelezők, hogy az általuk szerzett jogot a tömeggondnoknak jelentsék be, s az általuk birt dolgokat a tömeggondnok felhívására megbecsülés végett mutassák fel.

Azok, a kiket elkülönítési visszakövetelési

vagy külön kielégítési jog illet, figyelmeztetnek, hogy amennyiben jogaikat nem érvényesítik, azok a csödtörvény értékesítését és felosztását gátolni nem fogják.

Végre a csödhitelezők felhívhatnak, hogy 1901. évi február hó 21. napján mint e czélra kitűzött határnapon d. e. 9 órakor a törvényszék fennkitett helyiségében, a csödválasztmány megválasztása végett a hitelezői minőségüket igazoló okiratokkal ellátva jelenjenek meg.

Kelt Aradon, 1900. évi december hó 7-ik napján. Az aradi kir. törvényszék, mint csödbíróság.

— Krüger utja. Hágából táviratozzák: Krüger elnök ma a pangermán szövetség küldöttségét fogadta, a melynek vezetője, Hasse tanár üdvözlő feliratot és gyopárból készített koronát adott át az elnöknek. Az elnök megköszönte a német törzsrokonok iránta kifejezett rokonszenvét. A Vörös-Kereszt németalföldi egyesületének központi bizottsága is tisztelgett Krügernek. Később Krüger meglátogatta Beaufort külügyminisztert. Selir gróf portugál követ ma délután Liszabonba utazott, Selir gróf reméli, hogy nemsokára visszatérhet Hágába. Weede liszaboni németalföldi követet ma estére várják ide. Pétervárról táviratozzák: Az orosz kormány értesítette Krüger elnököt, hogy a czár egészségi állapota belátható időn belül nem engedi meg, hogy az elnököt kihallgatáson fogadhassa. Mint Hágából sürgönyzik, Krüger egy Haaga melletti villába költözik, melyet egy gazdag bankár a hazátlan elnöknek lakásul felajánlott. Hogy meddig fogja az ősz köztársasági elnök a vendégszeretetet a Krüger-villában igénybe venni, még nem tudni — a délafrikai ügyek kifejlődése még sokáig tarthat.

— Halálozás. Őszinte részvételt vettük a következő gyászjelentést: Braun Frigyes a maga ugy, neje szül, Weisz Johanna, gyermekei Hermina, Miczi, Janka férj. Szlovák Jánosné, Rezső, vejei Szlovák János, Mészáros László, unokája Mészáros Friczike, továbbá nagy számú rokona és jóbarátok nevében is fájdalomtelt szívvel tudatja, a forrón szeretett és felejtethetlen fia, testvér sógor és rokon Braun Ferencz A. Cs. V. hivatalnoknak, folyó évi december hó 11-én, d. e. 10 órakor, életének 25-ik évében, hosszas betegség következtében történt jobblétre szenderültét. A megboldogult drága halott földi maradványai folyó évi december hó 12-én, d. u. 3 órakor fognak Nagyvárad-ut 8. számú házból a rom. katolikus szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő sírhelyen örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise áldozat a boldogultnak lelki üdvéért folyó hó 13-án d. e. 10 órakor fog a főt. minorita atyák templomában az egkek Urának bemutatni. Arad, 1900. december 11-én. Áldás és béke lengjen a drága hamvai felett!

— A báró ur tisztí rangja. A múlt évi csehországi zavargások alkalmával történt, hogy a katonai hatóság felkérte Hildpránd Ferdinánd bárót, hogy blatnai kastélyában, mely ugy is lakatlan, vagy pedig üresen álló sörfőzdéjében engedje meg a csendőrség elhelyezését addig, míg a zavargás elmúlik. A báró ezt kerekén megtagadta. Ezért most az a kellemetlenség történt vele, hogy tartalékos tisztí rangjától, valamint kamarási méltóságától is, megfosztották.

— Gondatlan anya. A Damjanich-utca 5. számú házból lakik Kálmán Gyuláné paplanos felesége két gyermekével, kik közül az egyik két éves, a másik két és fél hónapos. Tegnap este Kálmán Gyuláné elment hazulról s két kis gyermekére rázárta az ajtót. A szomszéd szoba lakói éjjel fél tizenegy órakor óriási sírást hallottak, mire figyelmessé lettek. Rájöttek, hogy Kálmáné két bezárt gyermeke sir olyan keservesen. Feltörték az ajtót s szerencsére éppen jókor, mert az egyik csecsemő a szájába adott tejes-szópókától már-már csaknem megfuladt. Az esetet bejelentették a rendőrségnek,

hol valószínűleg megbüntetik a gondatlan anyát.

— A szarvasi tótok. Rosz híreket hallunk a szarvasi nemzetiségi viszonyokról. A napokban egy gazda családnál tartott lakodalmon Placsó István felköszöntötte az új párt. Beszéde elhangzása után ilyen felkiáltások hangzottak:

— Halljuk Scholtz nagyiszteletű urat de tótul!

A láрма lecsillapulta után Scholtz lelkes felállott és tót beszédet tartott. Ugyancsak Szarvason többen felekezetnélküliek lettek, kilépén az ev. egyház kötelékéből csak azért, mert az istentiszteletnek nyelvi kérdésében a magyar érzelmű evangélikusok szava döntött.

— Kirabolt postakocsi. Az Almásról Érseclindre menő kocsipostát ma ismeretlen tettesek megtámadták és Köböl János kocsist leütötték. A rablók a kocsin volt összes érték tárgyakat és pénzt elvitték. Köböl magához térve visszavánszorgott Almásra s ott az esetről jelentést tett. A nagyvárad postagazgatóságától Vucskics titkár kiutazott az eset megvizsgálására.

— Kapitány és ékszerész. A budapesti Harisbazárban ma este Buchwald szegedi, 46-ik gyalogezredbeli százados vásárolni akart Grünberger ékszerészről. Alkudozás közben összekülönböztek, mire a kapitány kardot rántott s azzal az ékszerészt könnyen megsebesítette. Az esetről jelentést tettek a rendőrségnek.

— Tűzhalál. Szurdokon nagy szerencsétlenség áldozata lett Tanay Sándorné, kinek cselédje vigyázatlanság folytán kezéből az égő petroleumlámpát kiejtette, és az égő petroleum a szerencsétlen asszony ruhájára ömlött. A cseléd a nagy rémületben kiszaladt a szobából, segítségért kiáltott és míg a háznép a szerencsétlenség helyszínére ért, az asszony szénáé égett.

— Póru jár Don Juan. Ez az a bizonyos czim, mely alatt a családi drámák kabalisztikus „hármás“-a, a feleség, a férj s a házibarát szerepelni szokott. Rendesen a már vigjátékká vedlett „családi drámák“ hősnői a felsőbb körökből valók s annál meglepőbb a hirecske, melyről bennünket az egyik szomszédos községből értesitenek. A neveket természetesen ez alkalomból diszkrétül elhallgatjuk s csak annyit teszünk nyilvánossá, hogy a jelzett községben a napokban a cselekvés terére lépett a szerelmi triász. Egy kissé már őszülésnek indult gazdálkodó csak nem rég nősült meg s elvett egy még javakorbéli özvegyet, ki azonban egyéb hozománya mellé, elhozta magával özvegysége vigaszát, egy csinos barna bajuszu fiatal legényt is. A férje persze h(iszen a férj soh' sem tud semmit) nem is sejtette, hogy „rángatják a szénáját“ a boldogon elt feleségével, amíg egy napon váratlan időben talált hazaérkezni s nyakon csipte az özvegyi vigaszt. A legény, természetesen menekülni akart s az ablakon ugrott ki, de a gazda nem vette tréfára a dolgot, hanem fegyverével utána puskázott a legénynek. A puskaszerencsére csak apró séréttel volt megtöltve s így a legénynek nem esett nagyobb baja, minthogy jó ideig nem fog — leülhetni.

— Vita az „első fok“ körül. A belügyminiszter egy Aradon felmerült konkrét esetből kifolyólag értesítette a várost, hogy olyan esetekben, midőn valaki a város mérnöki hivatala által jóváhagyott építési tervezetekről eltérően építkeznek, nem a tanács, hanem a kapitányi hivatal az első foku hatóság. A tanács mai ülésén nem akceptálta a miniszter ezen intézkedését, mely a szabályrendeletektől eltérően intézkedik, és elhatározta, hogy felír a belügyminiszterhez, hogy ezen rendelkezését vonja vissza.

— Kilencz év után. Tegnap délelőtt tizenegy órakor egy fiatal ember kopogtatott be Kéköszvárott az „Ergänzungs-Bezirks-Commandó“ majális-utczai irodájának ajtaján. Kísé kopottas, sötét zakkó ruha, szakadozott alsó-szegélyű pepita nadrág volt rajta, s bár látszott ar-

czán, hogy eléggé ifju még: megtört, meghajlott volt, mint olyan, aki sokat szenvedett. — Benn a szobában csak pár altiszt irt szorgalmasan, akik feltekintettek az ajtónyílásra.

— Kit keres? — kérdezték az idegent.
— Az ügyeletes tiszt urat.

Nemsokára megjelent a kihívott inspekciós főhadnagy. A fiatal ember feléje fordult, aztán kissé elfogódott hangon ezt mondta:

Széler Antal-nak hívnak. Katona-szökevény vagyok. Jelentkezem. Tartóztassanak le, mert meguntam már csavarogni, mint a kivert kutya.

A főhadnagy eleinte meglepődött, aztán ki kérdezte apróra a fiatal embert. S a kihallgatás eredményeképen — miután kiderült, hogy tényleg dezentor — *Széler* ma már a fellegvár egyik czellájában ül. *Széler* kilencz év előtt meglapta főhadnagyát, elbujdosott s így került most vissza.

— A városi pénztárkezelés reformja. A ma tartott tanácsülésen tárgyalás alá került a város pénzügyi bizottságának azon ismeretes javaslata, hogy Aradváros pénztára *Győr* város pénztárkezeléséhez hasonlóan kezeltsék. A tanács elfogadva a pénzügyi bizottság javaslatát és ennek folytán *Bund* Henrik főszámvevőt és *Urbányi* Béla főpénztárost *Győrbe* küldi a kezelés tanulmányozására.

— Elválás negyven perc alatt. A pöriratok benyújtásától számított negyven perc alatt mondott ki egy válast a minap a rockvillei királyi törvényszék. Pontban 10 órakor érkezett meg a felperesü ügyvédje a törvényszékre, tizenöt perc múlva benyújtotta a pöriratokat, tíz percczel később már tárgyaltak, mely rövid negyedóraig tartott és 10 óra 55 perczkor már alá volt írva az ítélet. A fiatal pár különben november 22 én esküdött „örök hűséget“ és másnap a nászuton már szétvált.

— Megszűnt a lépfene. A lépfene-betegség fellépése folytán Arad városára elrendelt zárlatot a polgármester feloldotta.

— Letartóztatott diák. Tegnap délután egy 18—19 évesnek látszó fiatal ember jelentkezett *Gerő* Armin nagyváradi főkapitánynál, hogy tartóztassa le. Előadta, hogy *Eles* Bélának hívják, nyolczadbeli gimnázista és *Eles* Gusztáv budapesti ügyvédnek a fia. Atyja nem akart neki elegendő pénzt adni költséges passzióira, tehát elhatározta, hogy bosszút áll. Megszökött az atyai házból és Szent-Endrére ment, hol atyjának birtoka van. A birtokon lévő házat fölgyújtotta s ezután Nagyváradra szökött s pár nap óta ott tartozkodik. *Gerő* Armin a fiatalembert, akinek viselkedése azt engedte következtetni hogy elmebeteg, letartóztatta. Mikor megmozdították, egy nagy kést találtak nála.

— Tót okoskodás. Na, pajtás, a drótnélküli telegrafálást már feltalálták. Most még csak az kell, hogy feltalálják a drótnélküli egérfogót is. Akkor aztán mehetünk koldulni . . .

— A Dunába ugrott. Ma hajnalban Budapesten a Lánchidról egy 40 évesnek látszó magas termetű ember a Dunába vetette magát s nyomtalanul eltűnt a habokban. A hidon egy czédulát hagyott, ezzel a tartalommal:

„Kucsmann Ferencz a nevem, Dandár-utca 26. I. emeleten van a lakásom. Isten önnel.”

A rendőrség megállapította, hogy az illető házi szolgálja volt *Klivényi* vendéglősnél, a kihez szintén irt bucsuzó levelet s boldogságot kíván családjának.

— Gyilkosságok Párisban. *Párisból* jelentik, hogy ott ma éjjel 8 órakor két munkást minden ok nélkül meggyilkoltak és leütöttek. A gyilkosok megugrottak.

— A részegség vége. *Kutnyánszky* János pécsi születésű 68 éves malomőr, a ki Budapesten a Concordia-malomban volt alkalmazva, ma reggel részeg fővel ment haza Molnár-utca 26. számú lakására. Alaposan bepálinkázott az öreg, s a lépcsőn lebukott mintegy 12 foknyi magasságból. Fejét beleütötte az egyik lépcső-sarokba, s rövidre rá meghalt. Elszállították a boncoló intézetbe.

— Karácsonyi vásár! Hogy nagyon tisztelt vevőinknek kedveskedhessünk, a raktárunkban levő összes cikkekkel, melyek karácsonyi ajándékokra alkalmasak, feltűnő olcsó árban szállítottuk le.

Bizonyítékkul szolgáljanak kirakataink, hol következő cikkek az ár megjelölésével felhalmozva vannak.

Toilette- és blouze-selymek, gyapju ruhaszövetek, flanel és Tennisek, barchetek, krethonok mindenemű maradékok és egyéb dolgok.

Megjegyezzük, hogy ezen cikkek nem sablon, vagy silány minőségűek, hanem a saisonból visszamaradt kevésbbé divatos, de azért praktikus. Különösen a szokásos krisztkindliajándéknak igen alkalmasak, felemlítendő, hogy ezen olcsó árak december elejétől december hó 31-éig tartanak.

Midőn a nagyrabecsiúlt hölgyközönséget kérjük, látogatásával benünket szerencséseltetni, hogy alkalmank nyiljek mind-e a dolgot bemutattni.

Igéretünk még odaterjed, hogy a pontos kiszolgálásra a legfőbb súlyt fektetjük.

Kiváló tisztelettel

Probst Károly és Társai.

— Hol vegyünk babakát? Kétségtelenül igen érdekes az a babaválaszték, melylyel *Porter* Vilmos koronás áruháza az idei karácsonyi szezon alkalmából fel van szerelve. Minden árfokozatban az elegáns és szolid kivitellő babak, melyek úgy öltöztenél, mint diszes toalettnben vannak képviselve. Járó, beszélő, alvó babak szintén olcsó árakon adnak el. Automatikus juksz figurák, Paprika Jancsik kisebb gyermekek számára szóval minden, ami ezen a téren az égen és a földön létezik, a legnagyobb választékban van *Porter* Vilmos koronás áruházaiban felhalmozva.

— Elfogott tanonc-szökevény. *Pintér* Antal aradi csizmadia mestertől ezelőtt három hónappal megszökött *Chin* György nevű tanoncza. Az aradi rendőrség akkor országos körözését rendelve el a fiunak, kit, most Konopon megtaláltak. Atkisérik a rendőrséghez Aradra.

— A t. olvasó b. figyelmébe. A karácsony és újév közelelléte folytán *Nädler* Lajos berendezett egy külön osztályt, hol alkalmas ajándék cikkekkel lehet beszerezni p. u. 1 ruha szövetből 50 kr., 1 ruha barchetból 98 kr., 1 vég Honi vászon 4 frt 15 kr. kőtenyek 31 krtól stb. kelmekben igen jutányos árban.

— T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Karácsonyi kirakatok.

— Utazás a krisztkindli körül. —

Arad, december 11.

Fényben, ragyogásban usznak már a kirakatok. Szinte káprázik az ember szeme, ha esténként végig megy a korzón, az Andrásy-tér széles, nagy aszfaltján, a hol Aradnak kereskedelme, ipara koncentráódik. Karácsonyra készülődnek, a karácsonyi kirakatok ezerféle csillogása adja meg a korzónak a fényt. Csak ilyenkor látjuk, mennyire előhaladott állapotban van Aradon a kézműipar. A mit csak el lehet képzelni, mind megtalálja az ember, szebbnél-szebb kivitelben. Valóban bajos a töméntelen sok szép tárgy közül krisztkindlit választani. De mivel krisztkindlit mégis csak venni kell, különben a házibékének vége: törjük a fejünket és napestig elgondolkozunk, mit is kellene venni? A fejtörök gondját akartuk eloszlatni az alábbi czikkkel, midőn végigkalauzolják a közönséget a legszebb, legelőkelőbb üzleteken, a hova teljes bizalommal fordulhat s a hol bevásárolhatja szeretteinek a krisztkindlit. Nem tartunk itt semmi sorrendet, semmi rendszert, csak felsoroljuk a legkiválóbb bevásárlási forrásokat úgy, a mint eszünkbe ötlenek.

Persze első a baba, a játék. Gazdagabb tárházat keresve sem találni *Porter* Vilmos koronás áruháznál, a hol kicsi, nagy, férfi és nő egyaránt talál szeretteinek való pompás és olcsó krisztkindlit, *Porter* az idén is külön helyiséget rendeztek be karácsonyi tárgyakból, a mely rendkívül dusan fel van szerelve játékkal, diszművekkkel, mindenféle ajándéktárggyal. Hasonlóan gazdag és mindenkinek ajánlható *Reich* E. színházi versenybazára és *Spiegel* most megnyitott új filléres bazára.

Hogy az aradi ékszeréssek a maguk szakmá-

jában mesterek, eléggé igazolja *Assael* H. és fia, *Weinberger* Ferencz, *Geller* I., *Deutsch* Izidor, *Grallert* J. és fia. Náluk lehet bevásárolni igazán értékes, pompás és mégis olcsó krisztkindlit. Ide soroljuk még *Egri* L. és tarse látszerészt és mű-órát, a hol szintén sok alkalmi tárgy kapható.

Egy gyönyörű szobaberendezés, vagy ha erre nem telik, egy csinos, izléses butoradarab, kinek ne volna karácsonyra kedves meglepetés? Tartós és szolid butorokkal *Lengyel* Lőrincz cs. és kir. udvari butorgyáros, *Reinhart* Fülöp és *Varga* József szolgálhatnak.

A karácsonyi meglepetések közül a női és férfi divatáru-cikkek sem maradhatnak el. Ezekben fölülte nagy a választék Aradon. Szolid kiprobált jó czégek, a kiket nyugodtan ajánlhatunk az ajándékvásárló mindkét nembeli közönség figyelmébe, a következő: *Deutsch* testvérek, *Rosenblüh* H. és tarse, *Hoffmann* Sándor, *Wadowszky* Gusztáv, *Probst* K. és tarse, *Nädler* Lajos, *Kilényi* C. és tarse, *Guttman* és *Berger*, *Márkus* Lajos, (Aradi Louvre), ifj. *Szajka* János, *Kopetkó* Károly ifj., *Hoffmann* Antal, *Maresch* Gyula, *Münz* S., *Buchsbaum* B. és tarse.

Gazdagon fel van szerelve karácsonyi disztárgyakkal két előkelő üveg- és porcellán-kereskedőnk raktára is: *Gebhart* J. és fia, továbbá *Szabó* Albert ragyogó üzlete.

Kérékpárt és varrógépet jó kivitelben és olcsón lehet venni *Koch* Dánielnél, *Székely* Zoltánnál és *Hammer* Vilmosnál.

Révész Nándor, *Ingusz* J. és fia, ifj. *Klein* Mór, *Róth* testvérek és *Kerpel* Izsó könyv- és papirkereskedőknél dus választék van mesekönyvekben, felnőtteknek való diszkönyvekben és karácsonyfadiszkekben.

Kész férfi ruhát, finomat és olcsót árul karácsonyra *Neumann* M., *Moskovitz* Izidor, *Kassovitz* Fülöp és *Holezer* József gazdagon felszerelt raktára. Női ruhákat, köpenyt és téli kabátot *Stern* M. A.

Pompás választékokat találni karácsonyi ajándéknál *Domán* Sándor szőnyeg- és ágynemű gyárában, nemkülönbén izléses gáz-luszttereket *Eiser* Sándornál, mezőgazdasági gépeket *Pollák* Gyula és fia, *Magyary* Ferencz és *Kovács* Soma dusan felszerelt raktárában.

Parfüm, szappan és hölgyeknek való ezerféle kellemes karácsonyi meglepetés bőséges választékban kínálkozik *Hajós* Arpad, *Vojtek* Kálmán, *Rozvány* György, *Bozsnyay* Mátyás, gutori *Földes* Kelemen gyógyszerárában, valamint *Vojtek* és *Weisz* droguaria-üzletében.

Kész cipőt találni az aradi cipészek termelő szövetkezetében, *Weinberger* János, *Kuttn* Gyula, *Kutányi* J. üzletében s a modlingi cipőraktárban. Műszaki és elektratechnikai tárgyakat *Baksay* és társánál, pompás, olcsó női kalapokat *Lichtig* Irmanál, szappant *Hubert* József szappangyárában, bádigos-dolgokat és vízvezeték berendezési tárgyakat *Kohn* Józsefnél és *Weil* Alajosnál.

Vasdedényekben, házi- és konyha felszerelési tárgyakban nagy a választék *Andrényi* Károly és fiainál, *Kneffel* Károly és fiainál, *Pöhm* és *Gedeon*-nál, *Cziegelbried* és *Berta*-nál. Festék és hasonló *Braun* M. A., *Steinitzer* M., *Meer* Mór és fia üzletében.

Igen kedves dolog karácsonykor egy-egy jó fényképpel meglepni szeretteinket. Itt vannak e célra Arad kitünő fotografusai *Kossak* József, *Klapok* Alajos, *Weisz* Hugó. Nemkülönbén jó gondolat egy csinos ruhát megrendelni. Kitünő férfi-szabókban válogathatnak: *Inokai* Tóth Lajos, *Sonn* József, *Schäffer* Henrik, *Tóth* Mihály, *Berger* J., *Jakabffy* Istvan és tarse.

Fűszer, csomoge és bor nélkül a karácsonyi asztal el nem lehet. Ajánljuk *Dürr* Gusztáv, *Lázár* Gyula, *Ring* Zsigmond és fia, *Eles* Armin, *Fejér* Gyula fűszerkereskedését, valamint *Bing* Ede, *Domány* József s a magyarádi és mènesi borteremlék szövetkezetének kitünő pinczeit. Végül csak azt kívánjuk, hogy karácsonykor minden előfizetőnk olyan sorsjegyet vegyen, melylyel ha főnyereményt nem is, de legalább kétszáz ezer koronását csinál. Sorsjegyeket *Wallfisch* Armin, valamint az Aradi ipar- és népbank váltóüzlete árusít.

NAPIREND.

December 12. Szerda. Róm. kath. naptár: Otília. — Protestáns naptár: Otília. — Görög-keleti naptár (november 29.): Paramon. — A nap két 7 óra 24 perczkor, nyugszik 3 óra 52 perczkor. — A hold két 10 óra 42 perczkor, nyugszik 10 óra 55 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 773.2 milliméter, délután 2 órakor 773.1 milliméter. — Hőmérséklet reg-

gel 7 órakor C^o — 2.4, délután 2 órakor C^o + 0.0 — Szel iránya és ereje reggel 7 órakor DN. 1, délután 2 órakor EK. 1. — Fejhőzet reggel 7 órakor kögös, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm. —
Időjárás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.
Szabadságharozl emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.
Kölcsönyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11^h—12^h óráig. Helyiség: Ereklie-museum helyisége melletti ülésterem.
Deczember 12. A Kölcsöny-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.) — Városi közgyűlés délután 4 órakor.
Deczember 15. A Filharmonia-egyesület hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradi mérnök- és építész-egylet fölolvasó-estéje este 6 órakor (Központi szálló).
Deczember 16. Az aradmegyei takarékpénztár rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 órakor.
Deczember 17. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor.
Deczember 18. A Kölcsöny-egyesület hangversenyvel egybekötött fölolvasó-estéje délután 4^h órakor (Városház.)
Deczember 19. A Kölcsöny-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)
Deczember 25. Körorvosválasztás Borossebesen.
Deczember 31. Az új-szent-annai fiatalság mükedvelői előadással egybekötött tánczvizsgálma.
Január 2. A Kölcsöny-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)
Január 5. Az aradi izraelita nőegylet tánczvizsgálma (Fehér Kereszt.)
Január 9. A Kölcsöny-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)
Január 12. Az aradi mérnök- és építés-egylet fölolvasó-estéje este 6 órakor (Központi szálló).
Január 16. A Kölcsöny-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)
Január 19. Az aradi mérnök- és építés-egylet fölolvasó-estéje este 6 órakor (Központi szálló).
Január 23. A Kölcsöny-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)
Január 27. Az aradi mérnök- és építés-egylet fölolvasó-estéje este 6 órakor (Központi szálló).
Január 30. A Kölcsöny-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)

REGENY-CSARNOK.

A kétlekű ember.

— Regeny. —

Irta: **Groller Balduin.**

Az Aradi Közlönynek fordította:

Radó Izó.

[49]

(Folytatás.)

Scarpi czéltalanul bolyongott az utcán. Hosszas bolyongás után végre az az eszméje támadt, hogy St.-andreaba megy. Ott akarta az éjjelt tölteni.

— Jézus Mária és Szent József! — kiáltá Léni, a st.-andraei nagyvendéglő tulajdonosának leánya, kezeit összecsapva, mikor Scarpi megpillantotta. Scarpi ur — hiszen Ön beteg. Istenem, mily rossz színben van.

— Csak fáradt vagyok Léni. Adjon valamit ennem — amit akar. Ugyebár az éjszakát itt tölthetem?

— Oh, igen Scarpi ur és feküdjék is csak mindjárt az ágyba; hiszen a hideg csak úgy rázza. Majd hozok egy forró teát.

— Nem, Léni, csak valami harapni valót adjon.

Léni kiment. Mikor visszatért, Scarpi meléült, aki csak egy-két falatot evett az eléje rakott ételekből.

— Hamis étvágy volt, — Léni, nem az igazi.

— Ön gyalog jött el hozzánk Scarpi és e rossz időben alaposan meghűlt. Majd elhívom a doktort, igen?

— Maga jó, Léni — de ne tegye ezt. Adjon csak egy kis konyakot az majd csak kigyógyit.

Léni behozta a konyakot és Scarpi nem pohárból, hanem az üvegből ivott.

— Nem használ. Sőt mindig rosszabb lesz — szólt — rövid idő múlva.

— Onnek ágyba kell feküdnie — és Léni bement a szobába, hogy ágyat vessen Scarpinak. — Aztán jól befűtött és Scarpi lefeküdt.

— Léni, fázom, reszketek minden tagomban.

— Majd jobban lesz mindjárt.

Ejfel is elmúlt már, és Scarpi még mindig mozdulatlanul feküdt az ágyban.

— Léni, feküdjék már le.

— Nem, Scarpi ur, én itt maradok Önnél; szívesen maradok.

— Nem, menjen csak nyugodni. Majd elalszom. Könnyebben is alszom el, ha egyedül vagyok.

— Jó, akkor megyek. Szobám itt van az öné mellett. Ha valamire szüksége lesz, csak hívjon. Megigéri ezt?

— Igen, Léni.

És kezét szoritott Lénivel, aki zajtalanul ment ki a szobából.

Scarpi egész éjjel nem hunyta le szemét és reggel épp oly rosszul volt, mint az este. Azért mégis fölkelt, fölöltözködött és utját a közeli szerpentinek felé vette. Az esős éjszakára, derű nap következett és Lénin hiába is tartóztatta.

Nehezen vándorogott föl a hegyre és az emlékkő talpazatára ült.

A következő perczben az erdő ünnepies pompában ragyogott. Kimerült, izgatott lelkű estén elomlott a keserűség és arczát kezébe temetve — görcsös, vad, keserves sirásra fakadt.

Ekkor egyszerre, simogató kéz érinté meg vállát, Scarpi nem tekintett föl, érezte, hogy az, ki oly résztvevően érinté, senki más, mint Alexandrine.

A bárónő melléje ült és így szól:

— Ön boldogtalan, Scarpi. Bizza reám kerservét. Már nyolcz napja nem láttam. Önt és nem is reméltem, hogy itt találom. Hiszen november harmadika van már. De mi van önnel. Beszéljen?

— Kegyed rám teszi kezét, és ezzel lealacsonyodik, és lesüléd hozzám. Pedig önnek menekülnie kellene előlem, mint a pestisestől.

— Ön jól ösmernem és úgy tudhatná, hogy pestises embertől nem menekülne hanem seggitenék rajta. De ön izgatott, csillapodjék előbb Scarpi.

— Én azt mondom bárónő, hogy önnek

menekülnie kell. Az ön tisztasága nem az én közelemben való.

— Még ha betörő bünös volna, — akkor sem.

— Hát pedig higgye el, hogy betörők vagyok.

— Scarpi, Ön beteg.

— Igen, beteg vagyok, halálos beteg és azért nem is akarom kegyedet soká ámitani. Azt hiszi ugyebár, hogy a ház mondat velem ilyen bolond dolgokat. Beteg vagyok, de most igazat beszélek: bünös vagyok; hazudtam, csaltam, loptam.

— És mégis vállára teszem a kezemet, hogy tudja meg, hogy nem akarok menekülni ön elől, hanem a bánatát meg akarom osztani. Ön művész és az ön művészete majd talpra állítja.

— Az sem vagyok már, csak azt hittem, hogy művész vagyok. Tévedés volt az egész, igen, tévedés, mely életem boldogságát rabolta el.

(Folytatása következik.)

INGUSZ I. és FIA

15 év óta fennálló

könyv- és papirkereskedését áthelyezte

Templom- és Kazinczy-utca fényesen átalakított

sarok üzlet-helyiségébe.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Árad, deczember 11.

A téli időszak már vékony jéglemezeket is fagyasztott, ezzel akarva bekövetkeztét jelenteni. Ma kevés hó is esett, mely valószínűleg a felszálló ködből származott. A légmérséklet különben 0° körül — 2° R. egész + 3° R-ig váltakozik éj és nappal.

A gabna-árak ismét alacsonyabbak és nehezen képzelhető el, hogy áraink az idén magasabb jelzést fognak elérni.

Elénk forgalmu hetivásár volt, melyen mintegy 2500 métermázsa buza és 1400 métermázsa tengeri változatlan árban kelt el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, koronák értékben:

I-ső minőségű buza 6.40—6.60.

Közép minőségű buza 6.20—6.30.

Tengeri 4.10—4.15.

Rozs névleges jegyzés 5.60—5.70.

Arpa névleges jegyzés 5.20—5.30.

Zab névleges jegyzés 4.90—5.—.

Az irányzat lanyha.

— Az aradi kereskedelmi és iparkamara teljes ülését a már közölt napirenddel nem deczember 14-én, hanem 17-én (hétfőn) délután 5 órakor tartja saját helyiségében, miről a t. kamarai tag urakat ez uton is értesíti az elnökség.

— **Fizetéseketelenségek.** Bécsből sürgönyzik, hogy az ottani Kisch és Weisz kézműáru kereskedőczég fizetéseketelenséget jelentett. A passzívák 200000 koronára rugnak. — A *Granicshhtäden és Witte* bécsi ékszerész-egylet, amely néhány nap előtt fizetéseketelenségtelen lett, 40 százalékos egyezséget ajánl hitelezőinek. A passzívák 150.000 koronát tesznek.

!! Karácsonyra !!

Kerpel Izó

könyv- és papirkereskedése

Aradon, Andrassy-tér 20-ik szám. (Arena-épület.)

Nagyobb könyvtárvételek folytán könyvkereskedésem antiquár-osztályában

a legszebb ifjúsági iratok, disz- művek és képeskönyvek

kifogástalan tiszta állapotban, óriási választékban, antiquarice, bámulatos olcsó áron kaphatók.

Izléses dobozlevélpapírok nagy raktára. Magyar- és német imakönyvek diszes kötésben és igen jutányos áron. Na.onta gyönyörű ujdonságok, képes levelező-lapok és levelezőlapp-albumokban.

Névjegyek izléses és olcsó elkészítése.

Ugyane czég ajánlja

30,000 kötetes kölcsönkönyvtárát,

melyben minden magyar, német, francia és angol ujdonság megjelenés után azonnal több példányban kivehető. Az új, magyar, német, francia és angol jegyzékek megjelentek és azokkal bárkinék készséggel szolgállok díjmentesen. Kölcsöndíj havi 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve: 8 fillér. A könyvek ujak és tiszták.

Kiváló tisztelettel:

KERPEL IZÓ

könyvkereskedése és kölcsönkönyvtára.

S z e s z ü z l e t.

— Deczember 11. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter $\frac{1}{2}$, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12 korona 50 fillér mmásánként.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 11.

Déltőzsde. Buzakínalat kielégítő, vételkedv jó. Nagyadt irányzat mellett 28,000 métermazsa került forgalomba, 2% fillértől 5 fillérig olcsóbb árakon. Egyéb gabonaneműek változatlanok. Időjárás hideg és száraz.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.38 — 7.40
Buza októberre	7.5 — 7.50
Rozs 1901. áprilisra	7.15 — 7.16
Zab 1901. áprilisra	5.55 — 5.56
Tengeri 1901. májusra	4.99 — 4.90
Repce októberre	—

Zárul 5 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.39 — 7.40
Buza októberre	7.63 — 7.64
Rozs 1901. áprilisra	7.16 — 7.17
Zab 1901. áprilisra	5.61 — 5.62
Tengeri 1901. májusra	4.83 — 4.89
Repce októberre	12.90 — 12.95

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	671.25
Magyar hitelrészvény	681.—
Leszámlolóbank részvény	429.—
Rima-Murányi vasmű részvény	492.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	664.50
Közúti vasút	595.50
Városi villamos vasút részvény	268.—

IDEGENEK ARADON.

— Deczember 11. —

Központi Szálloda. Braun Ede igazgató Bécs. — Csányi János igazgató Szeged. — Braun Adolf utazó Budapest. — Steiner József utazó Budapest. — Löw Samu utazó Budapest. — Taussig Adolf vállalkozó Szeged. — Biách Ignácz utazó Bécs. — Paulovics Aladar hivatalnok Budapest. — Haas Gusztáv utazó Bécs. — Steinberger Adolf utazó Budapest.

Vass Szálloda. Neu Markus utazó Bécs. — Jung Lipót utazó Budapest. — Popovics János esperes Világos. — Deutsch Henrik utazó Budapest. — Kehr Herman utazó Bécs. — Hell János utazó Bécs. — Roth Emil utazó Bécs. — Roth Gyula utazó Brünn. — Kuu Albert utazó Budapest. — Renner Ferencz utazó Temesvár. — Klein Mór utazó Budapest. — Vajda Béla utazó Budapest. — Kohn József utazó Budapest. — Reich Mór utazó Budapest. — Volf József utazó Prága. — Renner

Ferencz utazó Nagyvárad. — Frank Henrik utazó Bécs. —

Nádor szálloda. Pain Lipót földbirtokos Déva. — Junás Lajos gyárigazgató N.-Enyed. — Lukács Sándor földbirtokos Szemlak.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsói ról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat déln au 4.06
Radnái este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este —	Gyorsvonat délelőtt 8.23
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6:20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.53
Személyvonat d. u. 4.25	Vegyesvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Bérlet 73. sz.

Páratlan.

Szerdán, 1900. évi deczember hó 12-én:

A tartalékos férj.

Bohózat 3 felvonásban. Írták: Rákosi V. és Guthi S.

SZEMÉLYEK:

Bukovics . . . Mezei Péter.	Dorottya, neje Turchányi O
Teréz, neje . . . Bácsné.	Hólyag Tóni . . . Rubos A.
Timár Zoltán Palágyi L.	Popovka . . . Hegyessi Gy.
Eva, neje . . . Menszáros M.	Fruzsina . . . Tolmainé.
Csillám Olivér László Gy.	Oszkár . . . Szada F.
Brencsán . . . Fenyéri Mór.	Borcsa . . . Szabó L.

Kezdete 7 órakor.

NYILTÉR.***Karácsony!
1900.****Kossak József**

cs. és kir. udvari fényképész

Arad, Templom-utca 2. szám.

Ajánlja mint legalkalmasabb

karácsonyi ajándékot

saját műintézetében készülő utólérhetlen kivitelű

nagyításait.

A legtisztább Platin tonusban, bármily elavult kép után, valamint mindennemű színezett képek

aquarell, pasztel és olaj

festékekben,

művészileg összeállított

családi tableaukat

és csoportokat.

Állandó kiállítás az üzlet bejáratában.

3172

Szíves karácsonyi megrendelések mielőbb kéretnek.

Nagy karácsonyi vásár!**Rosenblüh H. és Társa Arad, Szabadságtér.**

Csak a legjobb és legújabb árúk kerülnek eladásra.

Női ruhakelmék, minden színben, dupla széles, méterje 30 kr.

Jó mosó barchet nagy választékban, mtrje 22 kr.
Legmelegebb VALERIA barchet, a legszebb minták, mtr. 30 kr.

Szines, fehér és fekete női kötények 40 krtól kezdve.

Szővet ruhák, zsinór- vagy bársonydisszel frt 2.25 krtól kezdve.

Mosó bársonyok legújabb mintákban és színekben.
Selyem Echarpok minden színben 1 frt 25.

Fegyházban kötött női-, férfi- és gyermek-harisnyák árjegyzék szerint kaphatók.

Valódi szépségi Asztalneműek. Mennyaszonnyi kelengyék a leg egyszerűbbtől a legdiszesebbig.

Selyem és flanel juponok. Selyem és flanel blousok nagy választékban.

A legjobb **„SMYRNA“** szőnyegek legfinomabb gyapju-anyagból.

„Koni ipar“ Torontáli szőnyeggyár. Arad és vidékén csak nálunk szereshető be gyári áron.

Védelem a fagy ellen.

Háztulajdonosok és lakók figyelmébe!

A hideg idők beálltával a clostetok befagyása igen gyakori s ennek következménye a csészék és csövek megrepedése. A legbiztosabban védekezhetünk ez ellen a

natron-carbon

kályhák beállításával, a melyek potom árért kaphatók

Bergmann Erich

mérnök, 3349

vizvezeték és csatornázási vállalatánál
Arad. (Viztorony).

Uj üzlet!

Fillér-Bazár

Szabadság-tér 5-6. sz.

Karácsonyi Kiállítás!!!

Szabad bemenet. 10 óráig nyitva.

Az eladás 5 szakaszból áll.

- I. szakasz, egy darab ára **16** fill.
- II. szakasz, egy darab ára **36** fill.
- III. szakasz, egy darab ára... .. **80** fill.
- IV. szakasz, egy darab ára **1.-** Kor.
- V. Különböféle szabott árak.

Spiegl József.

Ha jó KÁVÉT

akar inni, rendeljen a

FIUMEI KÁVEBEHOZATALI TÁRSASÁG-tól Fiuméből.

4 1/2 kg.	New-Cuba	finom tiszta	6-75 frt
" "	Manilla	zamatos, erős	6-75 "
" "	Hodeida	Mocca pompás ízű	7-42 "
" "	Soerabaja	legfin. aromatikus	8-55 "
" "	Cuba, Ceylon, Menado	Kitűnő keverék (külön külön csomagolva)	7-42 "

A kávéhoz csomagolható:

1/4 kg.

Imperial-tea 1 frt 60 kr.

Minden olvámolva és bérmentve utánvétellel.

Árlistát ingyen és bérmentve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb körökben kitűnő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású készvény, csúsz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb készvény és csúszfájdalmakat is már néhány szori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Fog- vagy fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással

1 kor., erősebb 2 korona 40 fillér.

Kapható csaknem az összes gyógyszerárakban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, S.-A.-UJHELY.

Főraktárak Budapestben: Török József gyógyszerárakban, Király-utca 12. és az Egger-fele „Nádor gyógyszerárakban, Váci-körút 17. szám.

Aradon: Földes Kelemen, Hájós Arpád, Khudy József és Vojtek Kálmán gyógyszerárakban. 2919

10. §-a értelmében 2—100 koronáig terjedő bírsággal lesz sújtandó

Felhívatik továbbá a város közönsége, miszerint az adókiadás alapjául szolgáló vallomási íveket, melyek ingyen vétbizonyítvány mellett az adóügyi osztályban vehetők át, az alább kitűzött határidők alatt, a polgármester megbízásából Kilényi János alszámvevőnél a saját érdekéből beadni el ne mulassza, és pedig:

A kereseti adó III. osztálya alá tartozó, az 1900. évben keletkezett, még meg nem adózott üzletek, kereskedések, vállalatok, iparok vagy más előre nem tudható jövedelmű szellemi és haszonhajtó foglalkozások jövedelmeire vonatkozó vallomásokot 1901. évi január 30-ig.

A kereseti adó IV. osztálya alá tartozó, meghatározott évi vagy havi illetményeikre vonatkozó vallomásokot 1901. évi január 15-ig.

Az általános jövedelmi pótdadó kiszámításánál levonandó, ingatlanokra betáblázott és a folyó évben tényleg kifizetett adóssági kamatokra vonatkozó vallomásokot 1901. évi január 31 vétbizonyítvány ellen.

Az eb-adóra vonatkozó vallomásokot 1901. évi január hó 8-ig.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek jövedelmeire vonatkozó vallomásaikat 1901. évi márczius 30-ig.

A fent érintett vallomások pontos beadása a felek érdekében lévén, megjegyeztetik, hogy aki megfelelő vallomását a fent kitűzött határidő alatt be nem adja, arra az adóhivatalból beszerzendő adatok alapján fog kirovatni és hogy az adótárgyaknak, az adóköteles jövedelmeknek a kincstár megkárosítása céljából való eltitkolása az 1883. XLIV. t.-cz. 100. §-a értelmében 2—1000 koronáig terjedő bírságot von maga után.

Arad sz. kir. város tanácsának 1900. évi november 17-én tartott üléséből.

A városi tanács.

28500—1900.

Hirdetmény.

Az 1901. évi egyenes adó kivétési munkálatok fogamatba veendő lévén, felhívatik Arad sz. kir. város lakossága, miszerint az adóköteles egyének és tárgyak összeírására kiküldött hatósági közegek kérdéseire lelkiismeretesen és legjobb tudomása szerint feleljen, mert ki az összeíró közegeket valótlan bemondásokkal tévútra vezeti, vagy munkájokban bármilyen akadályozza, 1883. évi XLIV. t.-cz.

Kis bolthelyiség

— **kiadó,** —

melyben ez időszert
szabóműhely van,

a Fodor és Reisinger-féle

József főhg-ut 12. sz. a. házban

évi 180.— frt bérért. 5346

Zálogczédulákat,

tört aranyat, ezüstöt, mindennemű
ékszertárgyakat

a legmagasabb árban megvesz
vagy más tárgyakká átcsere

DEUTSCH IZIDOR

órák, ékszerész, Templom-u. Minorita-palota.

Ugyanott mindennemű ékszertár-
gyak, arany-, ezüstneműek, ezüst-
evőeszközök és pontosan járó valódi
sweizi órák kaphatók. 5311

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

2769

!!! UJDONSÁGOK !!!

GELLER I.

arany-, ezüst- és ékszerüzlet
ARAD, Andrassy-tér 14. szám.
(Herman-palota.)
Nagy raktár arany- és ezüst
zsebórákban.
Karácsonyi és újévi ajándékok.

Egy jó forgalmu

szatócs-üzlet

vendéglő kerthelyiséggel

és fedett tekepályával,

egy gyár közelében,

betegség folytán

azonnal eladó.

Bővebbet e lap kiadóhiva-
talában. 3312

Egy szorgalmas és jó
magaviseletű

fiu,

ki négy középiskolával bir,

irodai állást keres.

Czim a kiadóhivatalban.

"Trilby" perszajó

99

➔ **Huzás ma.** ➔

2. Osztály.

Vegyünk

VII. Sorsjáték.

Osztálysorsjegyeket,

$\frac{1}{8}$ drb megújítási sorsjegy 2.50 kor.
 $\frac{1}{4}$ drb megújítási sorsjegy 5.— kor.

$\frac{1}{2}$ drb megújítási sorsjegy 10.— kor.
 $\frac{1}{1}$ drb megújítási sorsjegy 20.— kor.

||| $\frac{1}{8}$ drb vétel sorsjegy 4.— kor.
 $\frac{1}{4}$ drb vétel sorsjegy 8.— kor.

$\frac{1}{2}$ drb vétel sorsjegy 16.— korona.
 $\frac{1}{1}$ drb vétel sorsjegy 32.— korona.

Telefon 100. sz.

AZ ARADI IPAR- ÉS NÉPBANK

pénzváltó-üzletében

2938

ARAD, „Fehér Kereszt“ szálloda épület.